

BIS-NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Ontwerp van Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning
- Tweede principiële goedkeuring met het oog op adviesvraag aan de afdeling Wetgeving van de Raad van State

Samenvatting

Dit 'Verzamelbesluit IX' voorziet in een overgangsbepaling met betrekking tot de meldingsplicht voor stookolietoestellen. Sinds 1 januari 2023 moeten personen die de keuring of de volledige onderhoudsbeurt heeft uitgevoerd melding doen van de kenmerken van het centraal stooktoestel en de kenmerken van de keuring of de volledige onderhoudsbeurt via een webtoepassing. Het VEKA ontwikkelt samen met de softwareleveranciers een "application programming interface" (API) waarmee gegevens uit de digitale attesten automatisch worden doorgestuurd naar de webtoepassing. Daarom wordt voorgesteld om een overgangperiode te voorzien tot het online komen van de API (= 1 september 2023). In deze periode blijft de registratieplicht bestaan maar zou de termijn van dertig dagen na het uitvoeren van de activiteit tijdelijk worden opgeschort. De technici die nu digitale attesten gebruiken, moeten dan geen extra manuele handelingen meer doen via de webtoepassing (wat momenteel leidt tot grote administratieve zorgen).

Dit ontwerpbesluit voorziet tevens in bijkomende informatie- en facturatieverplichtingen voor elektriciteits- of aardgasleveranciers naar hun klanten toe met betrekking tot het verbruik (met energiekostenramingen) en over producten en prijzen. Alle leveranciers dienen voor alle producten waarop kan ingetekend worden en waarvan de prijszetting dit toelaat, de mogelijkheid te bieden tot maandfacturatie waar dit voorheen een verplichting was die enkel opgelegd was aan leveranciers met meer dan 200.000 afnamepunten in het Vlaams Gewest. De leveranciers zullen indien gewerkt wordt met een jaarafrekening en voorschotten bij het berekenen van facturen rekening dienen te houden met de maandmeterstanden waarover ze beschikken. Dit zal de klant toelaten een beter inzicht te krijgen in de verwachte afrekeningsfactuur en verhoogt de transparantie. In diezelfde geest van transparantie en informatie ten aanzien van de netgebruiker, zal Fluvius vanaf 1 januari 2025 voor alle digitale meters bij actieve afnemers standaard de kwartierwaarden voor elektriciteit uitlezen en vanaf 1 januari 2026 bij alle digitale meters voor elektriciteit. Vanaf 1 januari 2028 zullen bij alle digitale meters standaard uurwaarden voor gas uitgelezen worden. Deze informatieve gegevens komen ter beschikking op "Mijn Fluvius" voor de eindgebruiker en kan de netbeheerder gebruiken om zijn net efficiënter te beheren.

Wat betreft de aanvraag voor groenestroom- en warmtekrachtcertificaten wordt voorzien in een uiterste datum voor de steunaanvraag na indiening van een nieuwe installatie. Het spreekt immers voor zich dat men niet onbeperkt in de tijd kan blijven spreken van een nieuwe installatie.

Daarnaast wordt in dit besluit uiting gegeven aan de ambitie uit het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024 om bij de toekenning van sociale maatregelen maximaal af te stappen van categoriale selectiviteit op basis van sociale statuten en over te gaan naar inkomensselectiviteit. Naar analogie met de Mijn VerbouwPremie en de Mijn VerbouwLening, worden nu de toekenningsvoorwaarden om in aanmerking te komen voor de energiescan en de premie voor energiezuinige huishoudtoestellen inkomensafhankelijk gemaakt. Ter

compensatie van het capaciteitstarief wordt de doelgroep voor de kortingsbon ook tijdelijk uitgebreid naar afnemers met een zeer laag verbruik, die onder bepaalde voorwaarden vallen.

Op basis van een evaluatie van onder andere de Huur- en isolatiepremie (HIP), de opvolgscan type 2 (OS type 2) en de burenpremie, werd beslist om deze ontzorgende trajecten als op zichzelf staande maatregelen stop te zetten en te vervangen door een versterkt, geïntegreerd en in het energiehuis gecentraliseerd begeleidingsaanbod onder de noemer van Mijn VerbouwBegeleiding. Dit begeleidingsaanbod zal bestaan uit drie pijlers: (1) het bestaande eerstelijnsadvies, bestaande uit de begeleiding en ondersteuning bij renovatiewerken waarvoor alle doelgroepen bij het loket terecht kunnen, (2) een nieuwe doelgroepgerichte (basis)renovatiebegeleiding aan huis naar analogie met de burenpremie (MVB Basis), en (3) een nieuwe doelgroepgerichte begeleiding bij de totaalrenovatie van woningen met EPC-label E en F of appartementen met EPC-label D, E of F (MVB EPC). Hiermee kunnen de energiehuisen, aanvullend op hun huidige basistaken, welbepaalde doelgroepen resultaatgerichte begeleiding bieden bij de planning en uitvoering van renovaties, ook aan verenigingen van mede-eigenaars. Daarnaast worden ook doelgroepgerichte trajecten voor onderhoud en verduurzaming van verwarming en voor begeleiding bij de plaatsing van zonnepanelen toegevoegd aan de basistaken van de energiehuisen waarvoor zij een prestatievergoeding zullen ontvangen.

Om enerzijds een ruimere kwetsbare groep met lagere inkomens aan te zetten tot het grondig energetisch renoveren en anderzijds de premies voor energiebesparing en woningkwaliteit verder te integreren, wordt voorgesteld om vanaf 1 januari 2024 de EPC-labelpremie te verhogen voor eigenaar-bewoners uit de inkomensdoelgroep 3 van de Mijn VerbouwPremie en eigenaars (natuurlijke personen of rechtspersonen) die een woning of appartement verhuren via een SVK. In deze vernieuwde EPC-labelpremie zal ook meer aandacht zijn voor een gezonde binnenlucht kwaliteit. Daarom zal voor uitbetalingsaanvragen vanaf 1 januari 2025 de uitgekeerde EPC-labelpremie anders zijn indien er een ventilatiesysteem geplaatst is. Voor eigenaar-bewoners uit de middelste en laagste inkomensgroep en de SVK-verhuurders wordt de premie verhoogd wanneer er een ventilatiesysteem geplaatst is. Voor eigenaar-bewoners uit de hoogste inkomensgroep en alle andere investeerders wordt de EPC-labelpremie verlaagd wanneer er géén ventilatiesysteem geplaatst is.

Sinds 1 september 2022 is de Mijn Verbouwenning van start gegaan. Op basis van de opgedane ervaringen, worden enkele wijzigingen voorgesteld om enige onduidelijkheden en lacunes, in het bijzonder met betrekking tot de mogelijkheden tot financiering van werken aan de gemene delen in appartementsgebouwen, in de regelgeving recht te zetten. Er wordt tevens voorzien dat een vereniging van mede-eigenaars ook de lening kan aanvragen voor de plaatsing van een PV-installatie met een maximaal AC-vermogen van de omvormer van meer dan 10 kVA.

De definiëring van de verschillende doelgroepen van het wetgevend kader voor energie-intensieve en niet energie-intensieve vestigingen wordt daarnaast uitgebreid, om deze zo te laten overeenstemmen met de oorspronkelijk beoogde doelgroepen. Voorheen waren de energie-intensieve vestigingen in VLAREM II opgenomen. In VLAREM II werd deze doelgroep gedefinieerd aan de hand van de term 'ingedeelde inrichting of activiteit'. In het Energiebesluit wordt deze doelgroep nauwer dan oorspronkelijk gedefinieerd aan de hand van de term "ondernemingen". Ook voor de niet energie-intensieve vestigingen, die in VLAREM II nog niet onder het wetgevend kader opgenomen waren, wordt in het versterkt wetgevend kader de term 'ondernemingen' gebruikt. Dit wordt daarom rechtgezet. Beide doelgroepen worden uitgebreid met de termen 'niet-commerciële instellingen' en 'publiekrechtelijke rechtspersonen'.

In de call groene stroom wordt de verplichting om elke zes maanden voor "overige" PV-installaties een call te organiseren opgeheven. De verplichting om elke twaalf maanden voor drijvende PV-installaties, PV-installaties op marginale gronden, PV-installatie in energiegemeenschappen, PV-installaties op woongebouwen en kleine en middelgrote windturbines een call te lanceren wordt versoepeld. Voorgesteld wordt om voor deze categorieën ten minste om de achttien maanden een call te organiseren. Zo kan beter op marktontwikkelingen en de rendabiliteit van de installaties worden ingespeeld. Daarnaast wordt in het Energiebesluit ingevoegd dat PV installaties die worden gebruikt om te voldoen aan de PV-verplichting voor grote afnemers geen steun binnen de call groene stroom kunnen ontvangen.

In kader van de energieprestatiecertificatenregelgeving worden ook enkele wijzigingen doorgevoerd. Zo wordt voorzien dat er bij verhuur sowieso een EPC voorhanden zal moet zijn, of er nu publiciteit gevoerd wordt of niet (naar analogie met verkoop, erfpacht en opstal). De uitzondering dat er geen EPC opgemaakt moet worden voor gebouweenheden met een totale bruikbare vloeroppervlakte van minder dan 50 m² in een industrieel gebouw of een landbouwgebouw, wordt opgeheven zodanig dat het toepassingsgebied van de EPC-plicht volledig wordt gelijkgesteld met het toepassingsgebied van de renovatieverplichting. Verder

wordt een uitzondering op de algemene EPC-plicht en de minimale labeleis voor grote niet-residentiële gebouweenheden voorzien indien hiervoor een sloopvergunning is verleend. In die gevallen biedt het namelijk geen meerwaarde om een EPC voor niet-residentiële gebouweenheden te laten opmaken. Enkele historische EPC-gerelateerde errata wordt tot slot ook rechtgezet.

In het kader van de renovatieverplichting dient de nieuwe eigenaar, nieuwe opstalhouder of nieuwe erfpachter binnen een termijn van vijf jaar te rekenen vanaf het moment van het verlijden van de authentieke akte te beschikken over een nieuw energieprestatiecertificaat waaruit blijkt dat men aan de toepasselijke renovatieverplichting voldoet. Deze verplichting is momenteel ook van toepassing op die eigenaars, opstalhouders of erfpachters die op het moment van het verlijden van de akte reeds aan de eisen van de renovatieverplichtingen voldoen. Een dergelijke verplichting om alsnog een nieuw energieprestatiecertificaat op te maken wordt voor die gevallen die reeds aan de eisen voldoen als te administratief belastend ervaren. Om die reden wordt die verplichting thans aangepast zodat als op het moment van het verlijden van de authentieke akte reeds een geldig energieprestatiecertificaat beschikbaar is dat aantoonbaar is dat aan de verplichting is voldaan er binnen vijf jaar vanaf de datum van de authentieke akte geen energieprestatiecertificaat moet worden opgemaakt. Ook wordt de uitzondering voor onroerend erfgoed beter afgebakend en wordt er bepaald dat er enkel een uitzondering zal gelden voor 'vastgesteld' onroerend erfgoed.

Bijkomend wordt ook een algemene labelplicht ingeschreven voor kleine en grote niet residentiële eenheden vanaf 2030. Omwille van de voorbeeldfunctie van publieke en overheidsgebouwen (met uitzondering van onderwijs) wordt de algemene labelplicht voor dit type gebouwen al ingevoerd in 2028. Een verplichting tot energetisch renoveren bij notariële overdracht van het pand volstaat immers niet om het volledige (niet-residentiële) gebouwenpark tegen 2050 koolstofneutraal te maken. Een algemene minimale labelverplichting dringt zich dus op.

Tot slot houdt dit Verzamelbesluit IX ook nog enkele kleinere wijzigingen in. Zo wordt in de procedure tot toekenning en opheffing van een leveringsvergunning de verplichting om te communiceren via aangetekende brief geschrapt in het kader van administratieve lastenverlaging en wordt het Energiebesluit aangepast in functie van de gewijzigde staatssteunrichtsnoeren van de Europese Commissie. Verder wordt voorgesteld het call-systeem voor noodkoopwoningen structureel in te bedden in een algemeen steunsysteem. Gelet op de grote uitbreiding van hun takenpakket wordt er ook voorzien in een verhoging voor de tegemoetkomingen aan de energiehuizen. Met oog op de vereenvoudiging van de samenwerkingsovereenkomsten met de energiehuizen worden ook enkele afspraken uit die overeenkomsten overgenomen in het Energiebesluit. In het kader van de gefaseerde uitbouw van externe warmtelevering wordt er een langere termijn vastgelegd waarin het systeem gerealiseerd mag worden. De gevallen bij verhuur waarin de EPC-plicht geldt, worden gelijkgetrokken met de EPC-plicht bij verkoop. Om de EPC-plicht en de renovatieverplichting beter op elkaar af te stemmen worden bij de EPC-plicht dezelfde uitzonderingen voorzien als bij de renovatieverplichting. Daarnaast wordt er bepaald dat op het EPC-bouw niet altijd de datum van ingebruikname van het gebouw meer vermeld moet worden. Ook wordt de adviesverlening door het VEKA met betrekking tot hervergunning van een BKG-installatie geschrapt aangezien deze geen meerwaarde biedt. Wat betreft de supercap-regeling worden de bepaling in het Energiebesluit aangepast aan de nieuwe staatssteunrichtsnoeren. Verder worden er enkele rechtzettingen voorgesteld in de regeling met betrekking tot de PV-verplichting, die eerder via het Besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2023 werd goedgekeurd.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

BELEIDSDOMEIN: Omgeving

BELEIDSVELD: Energie

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het wetgevingstechnisch en taaladvies nr. 2023/03 werd op 19 januari 2023 bekomen.

Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën werd op 16 januari 2023 verkregen.

Het begrotingsakkoord werd op 2 februari 2023 bekomen.

C. EERSTE PRINCIPIËLE GOEDKEURING

De Vlaamse Regering hechtte in vergadering van 3 februari 2023 haar eerste principiële goedkeuring¹ aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning, en gelastte de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, om over het ontwerpbesluit het advies van de SERV, de Minaraad, de VREG en de VTC in te winnen binnen een termijn van dertig dagen.

2. BESPREKING INGEWONNEN ADVIEZEN

2.1 GEZAMENLIJK ADVIES VAN DE MINARAAD EN DE SERV

De Minaraad en de SERV gaven gezamenlijk advies op 14 maart 2023. Dit advies gaat als bijlage 2.

In hun gezamenlijke advies over het voorliggend ontwerpbesluit uiten Minaraad en SERV een positieve appreciatie bij de 'werkwijze verzamelbesluit', en ondersteunen ze diverse aanpassingen en wijzigingen zoals het uitstel van de digitalisering van de meldingsplicht van het onderhoud van stooktoestellen (mits de doorstroming naar de woningpas), de verplichting voor leveranciers om meer informatie te verlenen aan de klanten en de uitzondering op de EPC-plicht bij sloop van niet residentiële gebouwen. Algemeen pleiten ze er wel voor om het renovatiebeleid niet te beperken tot de energetische aspecten hiervan, maar in het renovatieadvies ook aandacht te hebben voor aspecten van klimaatrobuustheid en adaptatie. Zo zou duurzaam renovatieadvies naast energetische voorstellen ook aandacht moeten hebben voor hergebruik van hemelwater, hittebestendig wonen, mogelijkheden voor groendaken, duurzame mobiliteit, etc.

De Raden formuleerden bemerkingsen en suggesties bij volgende punten:

1) Standaard uitlezen van kwartierwaarden en uurwaarden

De Raden vinden het positief dat het bijhouden en uitlezing op kwartierniveau verplicht wordt. Gezien de aangehaalde voordelen en het feit dat het tot een jaar duurt alvorens een representatieve historiek wordt opgebouwd, vragen de Raden om de trajecten te versnellen of te onderbouwen (via bv een kostenbatenanalyse) waarom voor deze timing is gekozen.

¹ Zie VR 2023 0302 DOC.0106/1BIS

De voorgestelde timing is weloverwogen en houdt een evenwicht tussen zo snel mogelijk de bijkomende transparantie bieden aan netgebruikers, de nodige termijn voorzien bij de databeheerder om de nodige processen op te zetten en de maatschappelijke kost. Het standaard uitlezen van kwartiergegevens elektriciteit voor alle meters tegen 1/1/2026 komt met een bijkomende kost van 2 miljoen euro ten opzichte van wat momenteel voorzien is in de lastenboeken. Voor alle meters kwartierwaarden uitlezen op 1/1/2025 komt met een bijkomende kost van 3,6 miljoen. 100% uitlezen van urengegevens gas tegen 1/1/2028 kost 3,8 miljoen euro extra. Netgebruikers hoeven niet te wachten tot deze datum. Op vraag kan onmiddellijk overgegaan worden tot uitlezen van kwartier- of uurwaarden. Zowel om tegemoet te komen aan de vraag van de Raden als omwille van technische redenen werd het ontwerp aangepast. De voorgeschreven data zijn uiterlijke termijnen. Fluvius kan (en zal) reeds vroeger starten met standaard uitlezen van gedetailleerdere afnamegegevens zodat een geleidelijke opbouw mogelijk is eerder dan een 'big bang' op de voorziene einddatum.

De Raden vragen daarnaast aandacht voor een gebruiksvriendelijke toegang, raadpleging, transfer en gebruik van deze data. De voorliggende procedure via "Mijn Fluvius" is volgens de Raden een eerder complexe en tijdrovende handeling die niet voor iedereen is weggelegd. De voordelen van deze gedetailleerde data zouden niet beperkt mogen worden tot de "goed geïnformeerden". De Raden vragen dat ook medewerkers van energiehuisen e.d. op eenvoudige wijze toegang kunnen krijgen tot deze data.

Het portaal "Mijn Fluvius" geldt als een voorbeeld onder Europese netbeheerders. E.DSO (Europese organisatie voor netbeheerders) reikte eind 2021 aan Fluvius een 'E.DSO Power Award' uit in de categorie 'Customer engagement'². Fluvius kreeg de prijs voor de uitwisseling van verbruiksdata uit de digitale meters met externe dienstverleners en actieve gebruikers. In datzelfde jaar won Fluvius ook de award voor 'API van het jaar' op de Trefdag van Digitaal Vlaanderen³. Medewerkers van Energiehuizen kunnen na akkoord van de netgebruiker gebruik maken van de API om toegang te krijgen tot de data op "Mijn Fluvius". Net als andere energiedienstverleners die deze functionaliteit gebruiken, dienen de Energiehuizen hier de nodige softwaretoepassing voor te bouwen. Een wettelijke toegang voorzien, zonder instemming van de netgebruiker, lijkt overmatig ten opzichte van het beoogde doel en kan bovendien enkel in het Energiedecreet gebeuren. De essentiële elementen van verwerkingen van persoonsgegevens, zoals de categorieën van persoonsgegevens, moeten immers decretaal bepaald worden.

(Oud) artikel 5 van het ontwerpbesluit stelt tot slot dat minstens eenmaal per dag de budgetmeterklant geïnformeerd wordt over het resterende krediet. Indien het resterende krediet voor een gemiddelde klant nog maximaal één dag zou meegaan, wordt er meteen uitdrukkelijk gemeld dat het aangewezen is om extra krediet op te laden. De Raden vragen zich af of deze laatste termijn niet te kort is. Het zou immers niet steeds praktisch mogelijk zijn om binnen 24 uur de meter op te laden.

Zoals in de artikelsgewijze toelichting uiteengezet, wijzigt dit verzamelbesluit niets aan de inhoud van het artikel zoals thans opgenomen in het Energiebesluit. Het betreft een wetgevingstechnische uitsplitsing. Gegeven het feit dat er met de digitale budgetmeter ook digitale oplaadmogelijkheden gekomen zijn, lijkt een termijn van 24 uur voldoende. Men hoeft zich niet meer tot een OCMW of oplaadpaal te begeven om een fysieke kaart op te laden. Moest die termijn toch onvoldoende blijken, kan steeds gebruik gemaakt worden van het noodkrediet dat achteraf door de klant terug wordt betaald.

2) Uitbreiden van de verplichting tot maandfacturatie

² <https://pers.fluvius.be/fluvius-ontvangt-een-edso-power-award-voor-uitwisseling-meterdata>

³ <https://pers.fluvius.be/vlaanderen-bekroont-fluvius-voor-uitwisseling-digitale-meterdata>

De Raden wijzen erop dat een deel van de voordelen dat het systeem van maandfacturatie biedt, ook zonder maandelijkse afrekening realiseerbaar zijn, bijvoorbeeld indien de leverancier de klant maandelijks (digitaal) op de hoogte brengt van het reële verbruik, de kostprijs en de verwachte kostprijs voor de volgende maand. De Raden wijzen erop dat het verplichten van maandelijkse afrekeningen voor kleine leveranciers risico's inhoudt. Voor de leveranciers zou de verplichting tot hogere IT- en administratieve kosten leiden. Voor kleinere spelers zouden deze kosten verhoudingsgewijs hoger liggen. Daarnaast zouden maandelijkse afrekeningen tot hoge afrekeningen in de wintermaanden leiden, wat kan leiden tot meer wanbetalingen... De verplichting zou bovendien een bijkomende instapdrempel kunnen vormen voor kleine nieuwe spelers en dus leiden tot een minder goede marktwerking. De maandfacturatie was eerst enkel verplicht voor grote spelers. De Raden vragen zich af of ondertussen de bezorgdheden voldoende weggewerkt zijn om de verplichting uit te breiden en voor welke knelpunten de verplichting (in plaats van een vrijwillig systeem) een oplossing vormt.

Er zijn bij de databeheerder technisch geen belemmeringen om maandfacturatie door alle leveranciers te laten toepassen. Dit is een geautomatiseerd proces. Veelal gebruiken kleinere leveranciers een bestaand softwarepakket voor hun facturatie eerder dan zelf in huis een eigen systeem te ontwikkelen. Aanbieders van dergelijke softwarepakketten volgen de regelgeving op en passen hun pakket desgevallend aan. Het verplicht aanbieden van maandfacturatie enkel opleggen aan de grotere leveranciers stuurt netgebruikers in hun vrije leverancierskeuze. Statistieken tonen aan dat de vraag naar maandfacturatie sterk stijgend is met in januari 2023 ruim 45 000 dergelijke contracten ten opzichte van 2 000 contracten met maandfacturatie in april 2022.

Met maandfacturatie betaal je precies voor wat je verbruikt. Op die manier zijn er geen onaangename verrassingen bij de eindfactuur te vrezen. Tegelijk schiet een netgebruiker ook niet langer nodeloos centen voor aan de energieleverancier. Bij een eventueel faillissement is er geen risico om te veel betaalde voorschotten kwijt te spelen. Net zoals het geval is bij andere commerciële diensten zoals telecom, afrekeningen voor tankbeurten of andere abonnementen, is het dus logisch dat een netgebruiker er bij elke leverancier voor kan kiezen om maandelijks te betalen voor hetgeen hij heeft verbruikt.

3) Actualisaties bandingfactoren

De Raden stellen dat de actualisatie van de bandingfactoren hoe dan ook retroactief zal ingrijpen op genomen investeringsbeslissingen. Het is belangrijk volgens de Raden dat de Vlaamse Overheid er rekening mee houdt dat bedrijven investeren op basis van een investeringsplan dat over meerdere jaren loopt. Het is volgens de Raden essentieel dat de actualisatie op een correcte manier gebeurt zodat deze de vooropgestelde doelstelling dient (nl. het aanpakken van onder- en oversubsidiëring), zonder daarbij de getroffen installaties op te zadelen met onnodige bijkomende risico's en impact. Daartoe zou het cruciaal zijn om de actualisatie uit te voeren op basis van een gepaste berekeningswijze. Het ontwerpbesluit maakt duidelijk dat men voor de actualisatie van de bandingfactoren gebruik wenst te maken van het "Onrendabele Top model" (of OT). De Raden vragen zich echter af of het OT-model wel een goede basis is voor de inschatting van over-subsidiëring of onder-subsidiëring, en jaarlijks een aangepaste bandingfactor te berekenen. Het model zou immers geen rekening houden met de feitelijke kosten en opbrengsten van installaties aangezien het uitgaat van referentieprojecten en -parameters, en een sterke overschatting zou maken van opbrengst uit warmte. Het OT-model, zoals het nu opgenomen is in het ontwerpbesluit, zou bijgevolg geen goede basis vormen voor een jaarlijkse actualisatie. Toch begrijpen de Raden dat een nieuw model ontwikkelen praktisch niet haalbaar is (o.a. gezien de vooropgestelde timing en de complexiteit) en dat men bijgevolg voor actualisatie van de bandingfactoren wil vasthouden

aan de gekende paden/modellen. Dit zou volgens de Raden echter enkel kunnen als aan deze modellen en formules enkele aanpassingen gebeuren zodat minstens de (bedrijfs)economische realiteit weerspiegeld wordt en onnodige bijkomende risico's en impact vermeden worden. Concreet zou daartoe nodig zijn dat:

- o Geactualiseerde parameters die gebruikt worden in de berekeningen marktconform zijn. De extreme en fluctuerende marktprijzen, zoals we die afgelopen jaren hebben gekend, zouden dat niet zijn. De voorgestelde berekeningsmethode zou de geactualiseerde parameters zwaar laten doorwegen wat niet enkel zou leiden tot een incorrect resultaat, maar ook tot grote volatiliteit van de bandingfactoren en dus kasstroom van de betrokken bedrijven. Een correcter en economisch representatiever resultaat zou bekomen worden wanneer de geactualiseerde parameter enkel voor het geactualiseerde jaar toegepast worden en de resterende waarden uit de oorspronkelijke berekening behouden blijven.
- o Een economisch relevante waarde toegekend wordt aan de (rest)warmte. In het onrendabele toppenmodel zou dit eenvoudig opgenomen kunnen worden door een representatief referentierendement te hanteren, of door de restwarmte uit de WKK specifiek per categorie een representatieve waarde toe te kennen.

De opmerkingen van de Raden betreffende de voorgestelde herziening van de regeling rond actualisaties worden verder bestudeerd. Gezien verdere bestudering wordt de actualisatie van projecten met brandstofkost uit het voorliggend ontwerpbesluit gehaald.

4) Wijziging EPC-labelpremie

De Raden wijzen op de risico's van een aanpak die enkel gebaseerd zou zijn op EPC-labels:

- o Beleidsmatig zou steeds meer gekoppeld worden aan het EPC-label, bijvoorbeeld minimale labelvereisten voor gebouwen, renovatieplicht, labelpremie, ... Door premies afhankelijk te maken van een EPC-label-verbetering stijgt het belang van een kwalitatief EPC.
- o De kans zou bestaan dat ingezet wordt op quick-win-maatregelen om snel een EPC-label te verbeteren. Deze maatregelen zouden niet noodzakelijk het meest aangewezen zijn in een traject naar klimaatneutraliteit of duurzame woningen. Bovendien zouden graduele, herhaaldelijke verbeteringen van energieprestatielabels riskeren lock-ins te creëren die de aanpassingskosten voor de eigenaars vergroten en de druk op de bouwsector nodeloos zouden vergroten doordat eenzelfde woning meermaals aangepakt zou moeten worden.
- o Energieprestatie-labels zijn volgens de Raden een indicator van het relatieve (netto) energieverbruik en de hernieuwbare energieproductie, en op zich zou het een goede zaak zijn om de energieprestaties en hernieuwbare energieproductie via deze weg te stimuleren. Anderzijds zouden energie-labels veel minder precies en informatief zijn als het gaat om de (directe en reële) CO₂-emissies en om klimaatrobustheid (omgaan met hittestress of wateroverlast). Daardoor zouden ze belangrijke nadelen hebben als ze, zoals nu, meer en meer gebruikt worden voor het klimaatbeleid.
- o Er zou een beperkt aantal EPC-deskundigen zijn. Het aanzwengelen van het aantal opgemaakte EPC's door bv. een "EPC-voor" en "EPC-na" zal volgens de Raden bijkomende druk leggen op de beschikbaarheid van die EPC-deskundigen. Hierdoor zou een deskundige ook voor minder dossiers tijd hebben voor zijn/haar rol als raadgever voor energiebesparende maatregelen. De Raden stellen dat de schaarse energiedeskundigen best ingezet kunnen worden voor het begeleiden en realiseren van concrete investeringen in het bouwenpark.

De Raden vragen tot slot ook dat de herziene ventilatie-eisen rekening houden met realistische situaties.

De Vlaamse Regering is zich bewust van de belangrijke rol van het EPC in het renovatiebeleid en de flankerende ondersteuningsmechanismen, en bewaakt daarom continu de kwaliteit en inhoud ervan. Het EPC is in 2019 grondig herwerkt tot een uitgebreid adviesrapport, waarbij er ook aandacht geschonken wordt aan lock-in-effecten bij bepaalde renovatiemaatregelen. Het EPC voor residentiële gebouwen is een instrument dat zich momenteel focust op de energie-efficiëntie van een gebouw. Bij de herziening van de Europese EPBD-richtlijn wordt momenteel de definitie van een *zero emission building* voorgesteld, waardoor de link met CO₂-emissies sowieso explicieter aan bod zal komen dan momenteel het geval is. We wachten deze herziening verder af vooraleer te sleutelen aan de rekenmethodiek of labelbepaling.

Het VEKA heeft nog geen signalen ontvangen dat er te weinig energiedeskundigen (zullen) zijn om als raadgever te kunnen optreden. Sowieso zijn er in het veld nog vele andere partijen die als raadgever kunnen optreden (architecten, energiehuizen, renovatiecoaches, etc.) en die daartoe specifiek opgeleid zijn. Het is immers niet de kerntaak van een energiedeskundige om renovatie-advies te geven. Eenmaal een eerste EPC is opgemaakt, kan het aanpassen van dit EPC in kader van uitgevoerde renovatiewerken vaak voor een zeer beperkte meerwerk- en prijs gebeuren.

Het is effectief de bedoeling dat de herziene manier van ventilatiesystemen invoeren in het EPC rekening houdt met realistische situaties. Momenteel zegt het EPC reeds of er een ventilatiesysteem aanwezig is, maar de voorwaarden hiervoor zijn zeer soepel. Het volstaat om toevoerroosters te hebben in minstens één droge ruimte en een permanent draaiende ventilator die lucht afvoert uit minstens één natte ruimte om een systeem C te mogen aanduiden in het EPC. Dat zijn niet de ventilatiesystemen waarvoor verhoging van de premie zinvol is. Daarom moeten de voorwaarden in het EPC eerst strenger zijn, zodat het effectief om relevante ventilatiesystemen gaat waaraan een premieverhoging kan toegekend worden. Tegelijk is het niet het streefdoel om in renovatie de volledige, strikte ventilatiesystemen te eisen als bij nieuwbouw. Een pragmatische aanpak is bij gerenoveerde woningen aangewezen.

5) Inkomensafhankelijk maken van doelgroepgerichte maatregelen

De Raden achten het positief dat ondersteuning gekoppeld wordt aan inkomensgerelateerde voorwaarden en grenzen. Een kanttekening hierbij is volgens hen dat in sommige gevallen de (lage) inkomsten, vermeld in de personenbelasting, geen objectief beeld geven van de reële inkomsten van een gezin. Ook zou er duidelijkheid moeten komen op basis van welke criteria de verdeling van de inkomenscategorieën bepaald werd.

Tot nader order kennen we in ons land geen vermogensregister en zijn gegevens over de personenbelasting de meest accurate bron om op een uniforme manier zicht te krijgen op het inkomen van de huishoudens. Daarbij merken we op dat het gezamenlijk belastbaar inkomen ook rekening houdt met de inkomsten uit onroerende goederen (kadastraal inkomen). Voor het leefloon en de inkomensvervangende tegemoetkoming voor personen met een handicap, die niet worden vermeld op het aanslagbiljet, consulteert de Vlaamse overheid databanken van het OCMW en de federaal bevoegde overheidsdienst. De manier waarop inkomensafhankelijke voorwaarden werden gedefinieerd is met het oog op uniformiteit afgestemd op de werkwijze bij andere Vlaamse doelgroepgerichte maatregelen zoals premies voor wonen, studietoelages, etc.

De voorgestelde verdeling van de inkomenscategorieën voor de zogenaamde doelgroepen 4 (energiescans) en 5 (kortingsbonnen voor energiezuinige huishoudtoestellen) bouwt verder

op de bestaande inkomens-gerelateerde doelgroepen voor de Mijn VerbouwPremie. De laagste inkomensdoelgroep daar (inkomensdoelgroep 3) is goed voor ongeveer 60% van de huishoudens. Voor de bepaling van de doelgroep van de energiescans (inkomensdoelgroep 4) werden de inkomensgrenzen voor sociale huur als basis genomen, goed voor ongeveer 40% van de bevolking. Met de korting voor energiezuinige huishoudtoestellen wordt gemikt op een doelgroep met een nog lager inkomen, afgestemd op de grens voor het recht op de verhoogde tegemoetkoming in de gezondheidszorgen. De omvang van deze doelgroep (inkomensdoelgroep 5) bedraagt ongeveer 30% van de huishoudens.

6) Doelgroep 'kortingsbon energiezuinige huishoudtoestellen'

De Raden begrijpen dat de Vlaamse Regering een milderende maatregel voorstelt voor de zeer kleine verbruikers, maar de Raden stellen zich wel vragen bij het instrument van de kortingsbon. Ze vragen zich af of het feit dat de rechthebbende zelf eerst de bon moet aanvragen geen bijkomende drempel vormt. Hoe hoog zijn de administratieve kosten met betrekking tot de uitgifte, gebruik en terugbetaling van deze bon in de keten? Is dit ook geen zelfversterkend systeem? Wijst een dergelijk laag verbruik niet op verborgen energiearmoede en is er dan geen proactieve integrale aanpak nodig? Ten slotte is de vraag of andere instrumenten of maatregelen niet beter geschikt zijn, zoals circulaire verhuurprojecten, en/of een betere uitwisseling van data met energiehuizen. Dit zou moeten toelaten dat energiearmoede bij kwetsbare groepen sneller op een proactieve en structurele manier aangepakt kan worden.

Er is geen sluitend verband tussen kleine verbruikers en (verborgen) energiearmoede. Sommige kwetsbare gezinnen hebben bewust een zeer laag verbruik terwijl anderen ook in slecht geïsoleerde woningen wonen met elektrische weerstandsverwarming en een hoog verbruik kennen. De maatregel is een zeer gerichte flankerende maatregel die het effect van het capaciteitstarief remedieert gezien de regulator zelf weigert zijn tariefmethodologie aan te passen.

Aan de vraag of andere instrumenten, zoals circulaire verhuurprojecten, niet geschikter zouden zijn, wordt sinds juli 2022 tegemoet gekomen door het toekennen van een premie van 250 euro in het kader van de verhuur met inbegrepen service- en reparatiekosten op een termijn van tien jaar aan een beschermde afnemer en als die verhuur onderdeel vormt van een traject met het oog op begeleiding bij het aanpakken van energiearmoede. Deze maatregel blijft bestaan, zij het dan wel voor inkomensdoelgroep 5. Bij deze overgang wordt ook de administratieve procedure geoptimaliseerd, met lagere administratieve kosten als gevolg.

VEKA is gestart met de ontwikkeling van een online platform voor de aanvraag van verschillende premies met een directe toetsing aan het inkomen. Ook de kortingsbon zal geïntegreerd worden in dit platform. Daarnaast zal bekeken worden of het afleveren van een digitale kortingsbon mogelijk is, zodat de behandeltermijn korter wordt.

7) Wijziging call-systeem noodkoopwoningen

De Raden ondersteunen deze wijziging en herhalen hun vraag voor voldoende middelen voor noodkoopwoningen enerzijds en anderzijds voor de versterking van de administratieve capaciteit van de OCMW's zodat dit instrument daadkrachtig kan ingezet worden.

Er wordt op gewezen dat het instrument van het noodkoopfonds sedert de eerste call die in 2020 plaatsvond, reeds meerdere malen werd geëvalueerd en geoptimaliseerd, zowel inzake het leningsbedrag, dat verdubbeld werd van 25.000 euro naar 50.000 euro, als inzake de werkingsmiddelen. Daarnaast wordt voorzien in praktische ondersteuning van

geïnteresseerde en deelnemende OCMW's, door middel van handleidingen, draaiboeken, infosessies, etc. die in samenwerking met het netwerk Klimaat worden georganiseerd en ter beschikking gesteld.

8) Wijzigingen aan de Mijn Verbouwlening

De verhoogde premies in combinatie met de Mijn Verbouwlening en de noodkooplening zouden voor sommige kwetsbare groepen een oplossing vormen, maar zeker niet voor allemaal. De Raden vragen om de financiering van renovaties bij kwetsbare groepen dringend uit te klaren, zodat de door de beoogde renovaties ook afdoende de kwetsbare groepen bereiken.

Het Noodkoopfonds voorziet met de renteloze bulletleningen in een financieringsvorm, waarbij men gedurende 20 jaar vrijgesteld is van terugbetaling, en die daarna gespreid over 25 jaar kan terugbetaald worden, en dit voor eigenaars, die niet in staat zijn om middels een marktconforme lening hun woning te renoveren. Dit instrument kan desgevallend aangevuld worden met een MijnVerbouwLening, waarbij de terugbetaling eveneens over 25 jaar kan gespreid worden, en aanzienlijke MijnVerbouwPremies. De MijnVerbouwLening is ook toegankelijk voor verhuurders, maar enkel wanneer die hun woning hetzij verhuren via een woonmaatschappij, hetzij geconventioneerd. De Vlaamse Regering is van mening dat hiermee een aanzienlijk arsenaal aan financieringsinstrumenten ter beschikking wordt gesteld waarmee de woonsituatie voor kwetsbare groepen kan verbeterd worden.

9) Hertekening en uitbreiding begeleidingsaanbod van de energiehuizen

De Raden benadrukken dat begeleiding en ontzorgen cruciaal zijn om naast financiële ook niet-financiële hinderpalen (zoals kennishiaten, praktische problemen,...) voor investeringen in energiebesparing en hernieuwbare energie op te heffen. De Raden staan positief tegen de hervorming van het systeem voor renovatiebegeleiding, maar stellen dat ook woningeigenaars met een hoger inkomen ook deskundig advies en begeleiding nodig hebben als duwtje in de rug om tot de nodige renovatiewerken over te gaan. Voor deze doelgroep zou advies en begeleiding waarschijnlijk doeltreffender zijn dan premies. Een heroriëntering van de middelen van deze doelgroep moet dan ook volgens de Raden overwogen worden.

De Raden vragen om juridisch volgende zaken te verankeren:

- o de overgangsmaatregelen. Samen met de beslissing om de burenpremie af te schaffen en Mijn Verbouwbegeleiding in te voeren tegen een bepaalde datum, moet volgens de Raden ook duidelijk zijn dat renovatiebegeleidingen nog afgewerkt kunnen worden tot minimaal 3 jaar na deze datum. Als het namelijk niet gegarandeerd zou worden dat renovatiecoaches dan hun burenpremie nog krijgen, zouden zij geen renovatiebegeleidingen meer opstarten.
- o duidelijkheid of de lopende dossiers aan dezelfde voorwaarden (volgens huidig werkingsdocument van Fluvius en huidige financiering) kunnen afgewerkt worden (bij voorkeur) of niet.

De bestaande begeleidende maatregelen zullen kunnen worden aangevraagd tot op de dag voorafgaand aan de introductie van het nieuwe begeleidingsaanbod bij de energiehuizen en kunnen nadien worden uitgevoerd aan de geldende voorwaarden. Als maximale uitvoeringstermijn wordt voorgesteld uiterlijk eind 2025, dus iets korter dan de voorgestelde drie jaar. De relevante artikelen werden in deze zin aangevuld.

De Raden hebben ook nog praktische vragen rond de Mijn Verbouwbegeleiding:

- o De Mijn Verbouwbegeleiding biedt basisrenovatiebegeleiding voor de uitvoering van één maatregel. In de burenpremietrajecten en collectieve/wijkgerichte renovatiebegeleiding worden vaak meerdere maatregelen uitgevoerd en niet enkel energiebesparende maatregelen (bv waterrecuperatie). Welke maatregelen komen in aanmerking? Bepaalt de woningeigenaar wat de prioritair uit te voeren ingreep is? En wat als dat niet de juiste keuze is? Wordt bij deze begeleidingen ook een traject op langere termijn uitgezet (inclusief priorisering)?
- o Vooraleer een renovatiebegeleiding kan worden gestart moet doorgaans nagegaan worden welk EPC-label het gebouw heeft en onder welke inkomenscategorie de woningeigenaar valt. Vaak zal daarvoor eerst nog een EPC moeten worden uitgevoerd. Dient de woningeigenaar daar zelf voor te zorgen? Niet enkel mensen die een woning pas verworven hebben (en dus een EPC hebben) gaan immers over tot renovatie. Pas na deze intake is het mogelijk voor het energiehuis om de verdere begeleiding door een renovatiecoach te laten uitvoeren? Wie heeft toegang tot de inkomenscheck-tool die zal opgemaakt worden? Is het mogelijk dat elke burger het resultaat van deze check downloadt (vb. als pdf-document) en zelf ter beschikking stelt van derden (dus zonder toegang via eID)?
- o Een aanpak die gebaseerd is EPC-labels houdt risico's in. Gaat er naast energiebesparing ook voldoende aandacht voor duurzaamheid en woonkwaliteit (waterverbruik, CO2-emissies, klimaatrobustheid, ...)?

De Raden vragen aandacht voor een proactief, outreachend aanbod. Deze aanpak vergt veel menskracht van energiehuizen en OCMW's. Daarom zou het, naast het versterken van de capaciteit bij energiehuizen en OCMW's, belangrijk om die aanpak in eerste fase toe te spitsen op doelgroepen die het echt nodig hebben.

Het is correct dat de voorgestelde basisrenovatiebegeleiding bij de introductie beperkt is tot de begeleiding bij de uitvoering van één maatregel, behalve voor inkomensdoelgroep 4, waarvoor ook een tweede maatregel kan. Deze beperking is ingegeven door budgettaire redenen enerzijds, maar anderzijds ook om te vermijden dat het type Mijn VerbouwBegeleiding, dat eigenaars van een woning met een slecht EPC-label begeleidt tot EPC-label C of beter, weinig zou worden toegepast. De combinatie van deze intensieve begeleiding en de toekenning van de aantrekkelijke EPC-labelpremie bovenop de Mijn VerbouwPremie kan zeker relevant zijn voor nieuwe eigenaars met lage inkomens die moeten voldoen aan de renovatieverplichting. De focus op de doelgroep met lagere inkomens vloeit voort uit de noodzaak om prioriteiten te stellen. Daarbij is de voornaamste prioriteit om de komende jaren het aanbod van hoge premiebedragen en goedkope leningen voor midden- en lage inkomens te kunnen continueren. Bijkomend vertaalt zich dat hier in de keuze om het begeleidingsaanbod op dezelfde doelgroep te richten met daarbij een strategisch accent op de renovatie van slecht presterende woningen. Daarnaast kunnen alle huishoudens bij hun energiehuis terecht voor eerstelijnsadvies en begeleiding via het loket.

Het feit dat de aanpak gebaseerd is op het EPC sluit niet uit dat er ook aandacht kan gaan naar andere aspecten, waaronder woningkwaliteit. Voor beide vormen van begeleiding (basis en EPC) voorziet het voorstel expliciet dat begeleiding kan worden aangeboden bij renovatiewerken met het oog op de woningkwaliteit. De energiehuizen kunnen bovendien voor de uitvoering perfect samenwerken met partners met uitgebreide expertise op het vlak van duurzaamheid.

Voor de Mijn VerbouwBegeleiding EPC is, in tegenstelling tot de MVB basis, het vertrekpunt inderdaad een geldig EPC met label E of F. De woningeigenaar moet daar zelf voor zorgen. Voor nieuwe eigenaars is dat altijd beschikbaar. Andere eigenaars die een

grondige renovatie tot label C of beter willen aanvatten en daarbij gratis begeleiding willen, zullen via een op te maken EPC moeten aantonen dat hun woning een label E of F heeft.

Voor de MVB Basis zal het VEKA op basis van overleg met de energiehuizen en andere partners, een model voor een adviesrapport uitwerken en voor vrijwillig gebruik beschikbaar stellen.

De burger zelf zal toegang krijgen tot het platform voor de inkomenscheck, maar mits akkoord van de burger kunnen ook andere partijen daarbij ondersteunen.

Om deze nieuwe dienstverlening op te kunnen zetten, is inderdaad veel menskracht nodig. Daarom wordt niet alleen de financiering voor de basiswerking van de energiehuizen structureel verhoogd (zie punt 10), maar wordt ze ook aangevuld met aanzienlijke budgetten voor prestatiefinanciering voor de komende drie jaar.

10) Verhoging basisvergoeding energiehuizen

De Raden vragen zich af of het financieringskanaal beperkt moet worden tot de energiehuizen. Om de doelstelling van 2050 te halen, zullen meerdere instanties (OCMW, steunpunten, ...) de krachten moeten bundelen. Een goede onderlinge samenwerking en doorverwijzing tussen de partners in de sector is volgens de Raden van groot belang. Zo kan het renovatieadvies, inclusief een priorisering van de te nemen maatregelen, voor een brede groep van de bevolking aangeboden worden. In dit renovatieadvies kunnen dan ook klimaatmaatregelen opgenomen worden die de woningen én klimaatneutraal én klimaat-robust maken.

Het is de expliciete wens van de Vlaamse regering om de energiehuizen in deze een centrale coördinerende rol te geven, o.a. met het oog op duidelijkheid voor de burger en het vermijden van versnippering en overlap in de dienstverlening. Conform artikel 7.9.2/1, §2, kan het energiehuis uiteraard wel "*beroep doen op en samenwerkingsverbanden aangaan met partners*". Er is bovendien ook geen rechtsgrond om het financieringskanaal waarnaar men hier verwijst (= basisfinanciering energiehuizen) open te stellen voor andere instanties. De OCMW's kregen in 2022 aanzienlijke bijkomende financiering (19 miljoen euro) specifiek bedoeld voor de ondersteuning van burgers in de energiecrisis. De renovatieadviezen die energiehuizen verlenen kunnen gerust aangevuld worden met adviezen m.b.t. klimaatrobustheid indien de steunpunten en/of lokale of andere overheden die hieromtrent actief zijn op dat vlak een initiatief nemen (m.a.w. dit zit niet in de scope van de financiering die vanuit Energie wordt voorzien, maar niets weerhoudt aanvulling ervan). In de praktijk zien we dat meerdere Energiehuizen (of de partners met wie ze samenwerken) al integrale renovatieadviezen verstrekken, met aandacht voor zowel energie, woningkwaliteit als klimaatbestendigheid. VEKA moedigt deze integrale aanpak aan via o.m. kennisdeling over deze best-practice.

11) Aanscherpingspad labelplicht

Het ambitieniveau met betrekking tot de minimale labeleis wordt verantwoord door te stellen dat er nog onvoldoende zicht is op de labelverdeling en de haalbaarheid van het label, er zou een analyse gepland zijn in 2023. De Raden vragen of het niet zinvoller is om op basis van die analyse meteen een (realistisch en ambitieus) traject op te stellen, in plaats van nu het signaal te geven dat label E voldoende zou zijn.

Het is belangrijk te weten dat het hier gaat om een eerste stap. Het aanscherpingspad (label E, hetgeen een minimaal aandeel hernieuwbare energie van 5% impliceert, tegen 2028,

resp. 2030) wordt steeds in combinatie met de langetermijndoelstelling gecommuniceerd. Het doel tegen 2050 is label A. Het is dus duidelijk dat label E absoluut geen eindpunt is.

Gezien het hier gaat om een algemene labelplicht waar *alle* grote niet-residentiële gebouwen aan zullen moeten voldoen tegen 2030 (en 2028 voor publieke gebouwen en overheidsgebouwen) is label E een realistische doelstelling. Te meer omdat de renovatieverplichting die in 2023 werd ingevoerd na 5 jaar (dus tegen 2028 ten vroegste) ook maar een label E oplegt.

Toch blijft er heden al nood aan een eerste stap. Het opleggen van een minimale label is een belangrijke trigger of *call to action*. Door nu al een eerste echte doelstelling op te leggen, wordt de verplichting concreet en minder vrijblijvend.

12) Wijziging call groene stroom

De Raden hebben eerder reeds aangegeven geen voorstander te zijn van het callsysteem als instrument vanwege het wedstrijdelement waardoor men niet zeker is van de steun en vanwege de kans op oversubsidiëring omdat de steun niet gekoppeld is aan de onrendabele top. De Raden wijzen erop dat het wegvallen van de verplichte organisatie van de call ertoe leidt dat investeerders niet kunnen voorspellen of en wanneer er een call georganiseerd wordt. Bovendien bestaat door het wegvallen van de verplichting de kans dat er helemaal geen call georganiseerd wordt voordat men op het punt komt dat de steun voor elk mogelijk project niet meer nodig is. Hierdoor zou de investering in duurzame projecten onterecht niet gesteund worden en bijgevolg vertraagd. Het wegvallen van de verplichting is niet nodig omdat er een plafond is gekoppeld aan de call dat ervoor zorgt dat er nooit projecten gesteund worden die de steun niet nodig hebben. Ook het voorstel om de verplichting van de call voor drijvende PV-installaties, PV-installaties op marginale gronden, PV-installatie in energiegemeenschappen, PV-installaties op woongebouwen en kleine en middelgrote windturbines minimaal om de 18 maanden te organiseren in plaats van om de 12 maanden zal de investering in hernieuwbare energieproductie afremmen. De Raden merken op dat er bovendien nood is aan een meer ambitieus beleid op het vlak van groene warmte. Groene warmte (en koeling) heeft immers een groot en nog grotendeels onbenut potentieel. Er zijn ook duidelijke indicaties dat ondersteuning van groene warmte gemiddeld kostenefficiënter is dan groene stroom om de hernieuwbare energie-doelstellingen te halen.

De ervaring uit de calls van de afgelopen jaren leert dat de rendabiliteit van de PV-installaties sterk is verhoogd en dat het gemiddeld gewogen weerhouden bod sterk aan het dalen is. Dit betekent dat het risico bestaat dat de steun niet meer nodig is. De voorgestelde wijziging geeft de ruimte om in te spelen op de marktontwikkelingen, zonder daarbij enig afbreuk te doen aan het draagvlak voor hernieuwbare energie. Het wedstrijdelement zorgt er voor dat de biedingen competitief zijn en komt ten goede van de rendabiliteit van de installaties waarvoor steun wordt toegekend. Vanuit Europa wordt daarom sterk aangedrongen op callsystemen. Uit de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (CEEAG) volgt dat staatssteun in de regel moet worden toegekend via een "concurrerende biedprocedure".⁴

Voor wat betreft de opmerking van de Raden over groene warmte wordt verwezen naar de initiatieven die reeds worden genomen en zijn goedgekeurd door de Vlaamse Regering in de visienota Warmteplan (VR 2021 1012 DOC.1408/1BIS).

13) Administratieve lastenverlaging

⁴ Punt 103 van de CEEAG.

De Raden begrijpen dat de VREG niet alle communicatie i.v.m. de leveringsvergunning regelt via aangetekend schrijven. Bij de opheffing van de leveringsvergunning lijkt dit volgens de Raden wel aangewezen gelet op de mogelijke impact van deze opheffing van de leveringsvergunning.

Aan deze opmerking van de Raden wordt gevolg gegeven. Het aangetekend schrijven blijft behouden bij de opheffing van de leveringsvergunning.

2.2 ADVIES VAN DE VLAAMSE REGULATOR VAN DE ELEKTRICITEITS- EN GASMARKT (VREG)

De VREG gaf op 7 maart 2023 haar advies, dat gaat als bijlage 3.

De VREG stelt dat het ontwerpbesluit enkele positieve elementen bevat, met name het opleggen van de standaard uitlezing van de kwartier- en uurwaarden en de uitbreiding van de verplichting tot het aanbieden van maandfacturatie. De VREG staat ook heel positief ten opzichte van extra informatieverplichtingen opgelegd aan de leveranciers ten aanzien van de afnemers over hun producten en de aangerekende prijzen. Ook de voorziene administratieve vereenvoudiging van de procedure tot toekenning en opheffing van een leveringsvergunning ((oud) art. 6 t.e.m. 9 van het Ontwerpbesluit) is volgens de VREG een goede zaak.

Toch wenst de VREG nog volgende bedenkingen mee te geven met betrekking tot volgende punten:

1) Standaarduitlezing kwartier- en uurwaarden digitale meter

De VREG merkt op dat de ontworpen timing met betrekking tot het uitlezen van de kwartier- en uurwaarden een weinig ambitieuze kalender is, zeker gezien de grote voordelen bij de informatieverlening aan de afnemer over zijn afname en injectie, bij het gebruik van de kwartier- en uurwaarden van de digitale meter in de marktprocessen (o.a. allocatie) en bij het netbeheer. De kalender is ook minder ambitieus dan aangekondigd in de Visienota Flexibiliteitsplan 2025.

Een repliek op deze opmerking kan gevonden worden bij de gelijkaardige opmerking in het gezamenlijk advies van de Minaraad en de SERV.

Daarnaast is het voor de VREG onduidelijk waarom ervoor geopteerd wordt om vanaf 1 januari 2025 enkel standaard (informatieve) kwartierwaarden uit te lezen bij actieve afnemers en pas vanaf 1 januari 2026 bij alle andere afnemers met een digitale meter. De VREG stelt: *“Actieve afnemers zijn afnemers die energie produceren, energie opslaan, deelnemen aan energie- of flexibilitiediensten of aan peer-to-peerhandel of energiedelen doen. Bij actieve afnemers die aan energiedelen en peer-to-peerhandel doen worden de kwartierwaarden momenteel al uitgelezen en gebruikt in de marktprocessen. De grootste groep bij wie er door deze bepaling “extra” standaard kwartierwaarden zullen uitgelezen worden vanaf 1 januari 2025 zijn dan ook de prosumenten.”* Het is voor de VREG niet duidelijk waarom de standaard uitlezing van de kwartierwaarden van prosumenten voorrang moet krijgen boven die van de andere “zuivere” afnemers. Een betere opvolging van spanningsproblemen door PV-installaties zou niet de bedoeling kunnen zijn, want dit zou opgevolgd kunnen worden door elke digitale meter, ongeacht of de afnemer prosumant is of niet.

Gezien de zoektocht naar een evenwicht tussen zo snel mogelijk de bijkomende transparantie bieden aan netgebruikers, de nodige termijn voorzien bij de databeheerder om

de nodige processen op te zetten en de maatschappelijke kost, dringt een fasering zich op. Er is voor gekozen om, naast de mogelijkheid die aan elke netgebruiker geboden wordt om zelf het uitlezen van kwartierwaarden aan te vragen, te kiezen voor een doelgroep die door de databeheerder afgebakend kan worden en waar potentieel de grootste baten liggen. Het ligt in de lijn der verwachtingen dat een actieve afnemer sneller een inzicht zal willen krijgen in gedetailleerde verbruiksgegevens. Bijvoorbeeld om te evalueren wat de invloed is van zelfverbruik of opslag op de geregistreeerde maandpiek, of omdat het een doelgroep is die meer potentieel heeft om flexibiliteitsdiensten aan te bieden en dus inzicht zal wensen in zijn/haar historiek.

De doelgroep actieve afnemers werd evenwel verder gespecificeerd tot actieve afnemers, met uitzondering van actieve afnemers die enkel de activiteit vermeld in artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 4° van het Energiedecreet uitoefenen. De databeheerder is immers niet op de hoogte van het feit of een actieve afnemer gebruik maakt van energiediensten. Dit is wel het geval voor de andere activiteiten zoals zelf produceren of opslaan (meldingsplicht), energiedelen of persoon-aan-persoon verkoop. De voorgestelde afbakening maakt het voor de databeheerder duidelijk op welke toegangspunten al in een eerste fase kwartierwaarden uitgelezen dienen te worden.

De VREG haalt aan dat (oud) artikel 4 ook geen uitspraak doet over het standaardgebruik van (gevalideerde) kwartierwaarden in de marktprocessen. Het is volgens de VREG nochtans aangewezen om ambitieuze doelen voorop te stellen voor het gebruik van kwartierwaarden in de allocatie. De VREG kan hierover verplichtingen opleggen in de technische reglementen zodra voorliggend ontwerpbesluit van kracht is en na verder overleg met de belanghebbenden.

De bedenking van de VREG over gevalideerde kwartierwaarden wordt gedeeld. Op termijn zal inderdaad geëvolueerd moeten worden naar steeds fijnere granulariteit van data in de marktprocessen. Gevalideerde kwartierwaarden worden vandaag reeds in de marktprocessen gebruikt bij dynamische prijscontracten, energiedelen of persoon-aan-persoonverkoop. Het is de verwachting dat dit steeds groter zal worden. Gegeven het feit dat de VREG in juli 2022 moest overgaan tot een boetebeslissing voor het gebruik van informatieve maandwaarden en de databeheerder vandaag nog niet conform is, mag duidelijk zijn dat opleggen van gevalideerde kwartierwaarden in de marktprocessen wanneer het niet strikt noodzakelijk is, onrealistisch ambitieus is.

Het lijkt de VREG aangewezen om bijkomend te bepalen dat de afnemer via het webportaal, naast de uitgelezen kwartier- en uurwaarden, ook inzicht moet krijgen in welke leverancier via de marktprocessen toegang krijgt tot deze waarden, en deze instemming via het webportaal kan intrekken indien het energiedelen, de peer-to-peerverkoop of het dynamisch contract met die leverancier beëindigd wordt.

Ook deze bedenking wordt gedeeld. Artikel 3.1.58, tweede lid, 4° van het Energiebesluit bepaalt dat het webportaal ("Mijn Fluvius") toegang geeft tot *een overzicht van de partijen die toegang hebben gekregen tot de gegevens van de netgebruiker en de natuurlijke personen van wie persoonsgegevens worden verwerkt, alsook tot welke gegevens, de doeleinden van de verwerkingen en de betrokken gegevenscategorieën*. Leveranciers die via de marktprocessen toegang krijgen tot waarden uit de digitale meter ressorteren ook onder dit artikel. Het is dan ook niet duidelijk wat bijkomend bepaald zou moeten worden zodat de VREG deze bepaling zou kunnen handhaven.

2) Uitbreiden van de verplichting tot aanbieden van maandfacturatie en informatieverlening

De VREG stelt dat leveranciers niet kunnen voldoen aan de huidige verplichting, vermeld in artikel 3.2.18, 10°/1 van het Energiebesluit, noch aan de bijkomende verplichtingen opgenomen in artikel (oud) 10, 2° en 4° van het ontwerpbesluit omdat de netbeheerders deze werkelijke maandvolumes (nog) niet overmaken aan de leveranciers, behalve bij maandfacturatie. De VREG heeft handhavingstrajecten gevoerd ten aanzien van de netbeheerders wegens niet-naleving van deze verplichtingen. Bij de facturatie van variabele producten dient de leverancier zich volgens de VREG noodgedwongen nog steeds te baseren op geschatte maandvolumes, gebaseerd op lastprofielen in plaats van de werkelijk gemeten maandvolumes. De VREG haalt aan dat het dus moeilijk uit te leggen valt dat de door de digitale meter uitgelezen maandvolumes momenteel niet gebruikt worden in de facturatie, behoudens in het geval de eindgebruiker zelf maandfacturatie aanvraagt bij zijn leverancier.

Het is inderdaad moeilijk uit te leggen dat bijna vier jaar na de start van de uitrol van de digitale meter, deze meters nog steeds gebruikt worden als ware het analoge meters. Net daarom voorziet dit wijzigingsbesluit in een verplichting om gebruik te maken van de maandwaarden voor het aanrekenen van hoeveelheden energie eerder dan beroep te doen op een jaarwaarde die volgens een statistisch profiel over de maanden wordt verdeeld.

Waar in het eerste ontwerp het in werking treden nog gedelegeerd werd aan de minister, wordt dit nu op 1 juli 2024 bepaald. Op dat moment zullen voor alle netgebruikers de maandvolumes naar de leverancier gecommuniceerd worden.

3) Bijkomende tekstsuggesties met betrekking tot de wijziging aan artikel 3.2.18 van het Energiebesluit

VREG stelt voor om in punt 15° van het ontworpen wijzigingsartikel de woorden *“de huidige producten en tariefkaarten”* nog te vervangen door de woorden *“de huidige producten en toepasselijke tariefkaarten”*. Hiermee wordt verduidelijkt dat het de bedoeling is dat niet de huidige, maar wel de toepasselijke tariefkaart moet worden vermeld (d.i. de tariefkaart die van toepassing was op moment van de intekening door de afnemer op het desbetreffende product en/of bij (stilzwijgende) verlenging van dat contract). In punt 15° wordt bovendien voorzien dat de leverancier op de voorschotfactuur ook de begin- en einddatum van de huidige producten van zijn klant moet vermelden. Het lijkt volgens de VREG aangewezen dat de afnemer deze informatie ook kan terugvinden in de onlineklantenzone. Dit kan verzekerd worden door dit ook toe te voegen aan punt 16°.

Deze suggesties van de VREG worden gevolgd.

De VREG merkt tevens op dat op grond van (oud) artikel 80 van het ontwerpbesluit het ontworpen punt 18° van het artikel pas in werking treedt op een door de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, vast te stellen datum. Dit lijkt volgens de VREG aangewezen voor de eerste doelstelling van het ontworpen punt 18°, namelijk de verplichting om op te leggen aan de leveranciers om in de facturatie aan afnemers met een digitale meter uit te gaan van de werkelijk gemeten maandvolumes. De inwerkingtredingsbepaling zou niet aangewezen zijn voor wat het tweede doel betreft, namelijk de leveranciers te verplichten om hun afnemers (specifiek deze met een variabel contract) de nodige informatie te geven om hun afrekenings- of slotfactuur beter te begrijpen en na te rekenen. Zelfs al is die factuur nog niet gebaseerd op werkelijke maandvolumes (maar wel op ingeschatte maandvolumes volgens lastprofielen), dan nog kan hierover, volgens de VREG, best zo snel als mogelijk meer transparantie geboden worden bij de berekening van de afrekeningsfactuur.

Het advies van de VREG om ook voor netgebruikers zelfs al is die factuur nog niet gebaseerd op werkelijke maandvolumes (maar wel op ingeschatte maandvolumes volgens

lastprofielen) op de factuur te verduidelijken wat de aangerekende maandvolumes zijn, wordt niet gevolgd.

Voor wat betreft afnemers met een analoge meter: sinds begin dit jaar kan iedereen kosteloos een digitale meter aanvragen bij Fluvius. Het is dankzij de digitale meter dat fijnmaziger kan worden gemeten, meer inzicht ontstaat en correcter kan worden gefactureerd.

Voor wat betreft afnemers met een digitale meter en voor 1 juli 2024: zo lang niet voor iedere netgebruiker met een digitale meter maandvolumes aan de leverancier worden gestuurd, is de factuur nog gebaseerd op ingeschatte maandvolumes. Zoals de VREG terecht aangeeft in zijn advies valt het moeilijk uit te leggen dat bij een digitale meter geen werkelijke maandvolumes gebruikt worden in de facturatie, maar nog steeds geschatte maandvolumes op basis van een synthetisch profiel. Het transparanter maken van de factuur roept dan ook meer vragen en betwistingen op waar toch geen oplossing voor bestaat voor 1 juli 2024. Tenzij de klant uiteraard maandfacturatie aanvraagt en iedere maand exact betaalt wat hij de maand voordien heeft gebruikt. Dit is vandaag reeds mogelijk en binnenkort niet enkel bij de grote leveranciers maar bij elke leverancier.

Ten slotte onderzocht de VREG de impact van het ontwerpbesluit op de distributietarieven:

- o Betreffende de wijzigingen aan de EPC-labelpremie (oud art. 21 en 24): De meerkost die volgt uit de wijziging van de doelgroep en aanpassing van de premiebedragen wordt in de nota aan de Vlaamse Regering becijferd en zal vanuit het Energiefonds gefinancierd worden. Dit heeft geen directe impact op de tarieven. Eventuele extra kosten voor de administratieve behandeling hiervan, die de VREG als endogene kosten beschouwen in de tariefmethodologie, worden niet vergoed en zullen aldus worden doorgerekend in de nettarieven.
- o Betreffende de premie voor energiezuinige huishoudtoestellen (oud art. 22 en 25): Alleen voor de meerkost ten gevolge van de uitbreiding van de doelgroep met zeer kleine afnemers wordt expliciet vermeld dat er bijkomende financiering vanuit het Energiefonds wordt voorzien. De impact van de invoering van toekenningsvoorwaarden op basis van inkomen in plaats van statuut wordt niet becijferd. Zonder vergoeding vanuit het Energiefonds zou dit eventueel kunnen leiden tot een (weliswaar beperkte) stijging van de nettarieven. Ook de opmerking over bijkomende kosten voor de administratieve behandeling is hier van toepassing.
- o Betreffende de energiescans (oud art. 25 en 26): De impact van de invoering van toekenningsvoorwaarden op basis van inkomen in plaats van statuut wordt niet becijferd. Zonder vergoeding vanuit het Energiefonds zou dit eventueel kunnen leiden tot een (weliswaar beperkte) stijging van de nettarieven. Ook de opmerking over bijkomende kosten voor de administratieve behandeling is hier van toepassing.

Voor zover de voor deze maatregelen in het Energiefonds, het Vlaams Klimaatfonds en/of de uitgavenbegroting voorziene middelen niet volstaan, worden de kosten inderdaad zoals bepaald in het Energiebesluit in de vorm van een openbaredienstverplichting opgenomen in de nettarieven. Het gaat echter om relatief beperkte bedragen. Voor wat betreft de administratieve behandeling is de verwachting dat de meerkost beperkt of onbestaande zal zijn, doordat de controle op de voorwaarden op een doorgedreven geautomatiseerde manier zal gebeuren.

2.3 ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTCOMMISSIE VOOR DE VERWERKING VAN PERSOONSGEGEVENS (VTC)

De VTC gaf op 21 februari 2023 haar advies nr. 2023/024, dat gaat als bijlage 4.

De VTC stelt vast dat de bepalingen omtrent de energiescans (wijziging van artikel 6.4.1/8 van het Energiebesluit) en de uitbreiding tot niet-commerciële instellingen of publiekrechtelijke rechtspersonen tot verwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingen van persoonsgegevens met betrekking tot de energieplannen, energiestudies en energieaudits ondernemingen (wijziging van artikel 6.5.24 van het Energiebesluit), betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp van besluit voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend geïmplementeerd worden:

- 1) De VTC stelt dat het de stellers van het besluitontwerp toekomt om erover te waken dat elke verwerking die in kader van de energiescans zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG. De VTC geeft aan dat het ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering niet expliciet vermelden op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat ervan uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond "taak van algemeen belang", waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het ontwerp, minstens aan de nota.

Wat betreft de bepalingen omtrent de energiescans (wijziging van artikel 6.4.1/8 van het Energiebesluit) kan gesteld worden dat de verwerking noodzakelijk is om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust en zodoende gerechtvaardigd is in kader van artikel 6, c) van de AVG.

Wat betreft de persoonsgegevens die verwerkt worden in kader van de energieplannen, energiestudies en energieaudits ondernemingen, kan gesteld worden dat de verwerking noodzakelijk is gezien de verantwoordelijke ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen dit dienen te doen om te voldoen aan een wettelijke verplichting, namelijk het opstellen van het vereiste energieplan, de vereiste energiestudie of de vereiste energieaudit onderneming. In dat opzicht is de verwerking gerechtvaardigd op grond van artikel 6, c) van de AVG.

- 2) De VTC merkt op dat het ontwerp van besluit de onderneming, niet-commerciële instelling of publiekrechtelijke rechtspersoon van wie de vestiging deel uitmaakt, aanduidt als verwerkingsverwerkingsverantwoordelijke voor de verwerkingen van persoonsgegevens met betrekking tot de energieplannen, energiestudies en energieaudits ondernemingen. De VTC stelt hierbij dat de decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

Hiervan wordt nota genomen.

- 3) De VTC haalt aan dat de energiescans uitgevoerd kunnen worden door gemeentepersoneel, door personeel van de elektriciteitsdistributienetbeheerder, door het energiehuis dat werkzaam is in dat gebied of door derden. De VTC merkt op dat het niet duidelijk is wat er wordt bedoeld met "derden". De VTC adviseert om te preciseren wie deze ontvangers van persoonsgegevens zijn. De VTC haalt aan dat de personeelsleden die de scans zullen uitvoeren, bovendien bepaalde waarborgen moeten bieden in verband met de bescherming van de

persoonsgegevens waarvan ze kennis nemen uit hoofde van hun functie. Ook dit dient in het ontwerp opgenomen te worden.

De regelgeving voorziet dat de gemeente voor de uitvoering van de energiescans kan samenwerken met derden. In theorie kunnen dat alle actoren zijn die de energiescans uitvoeren volgens de bepalingen uit het besluit van het VEKA dat de minimale vereisten bepaalt waaraan de energiescans moeten voldoen. Ongeacht de aard van de uitvoerder, voorziet de regelgeving dat de elektriciteitsdistributienetbeheerder of diens werkmaatschappij gegevens over de in aanmerking komende afnemers, enkel kan verstrekken aan die uitvoerder, na een voorafgaandelijke schriftelijke overeenkomst waarmee deze laatste zich ertoe verbindt de verstrekte gegevens enkel te gebruiken met als doel het aanbieden van een energiescan.

Wat betreft de waarborgen die genomen moeten worden door de personeelsleden die de scans uitvoeren, dient opgemerkt te worden dat zij in dat kader optreden als verwerkingsverantwoordelijke zelf verantwoordelijk zijn te voldoen aan de verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de AVG.

- 4) Wat de bewaartermijn betreft, voorziet het ontwerp van besluit dat de verwerkte persoonsgegevens uit de energieplannen, energiestudies en energieaudits ondernemingen, worden bewaard tot maximaal vijf jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie of de energieaudit onderneming. Deze termijn dient volgens de VTC echter verantwoord te worden in de nota, zodat nagegaan kan worden of deze in overeenstemming is met de minimale gegevensverwerking.

Wat de bewaartermijn betreft, voorziet het aangepaste artikel 6.5.24 van het Energiebesluit dat de verwerkte persoonsgegevens uit de energieplannen, energiestudies en energieaudits ondernemingen, worden bewaard tot maximaal vijf jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie of de energieaudit onderneming.

Het bewaren van de verwerkte persoonsgegevens is noodzakelijk, gezien de verantwoordelijke ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen dit dienen te doen om te voldoen aan een wettelijke verplichting, namelijk het opstellen van het vereiste energieplan, de vereiste energiestudie of de vereiste energieaudit onderneming.

De bewaartermijn van maximaal 5 jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie of de energieaudit is proportioneel omdat dit de termijn is waarna deze gegevens niet langer strikt noodzakelijk zijn voor de opvolging van een bepaalde vestiging gezien er tegen het verstrijken van de termijn van maximaal 5 jaar na het vervallen van het energieplan, de energiestudie of de energieaudit onderneming, een nieuwe cyclus van een energieplan, energiestudie of energieaudit voltooid zou moeten zijn die geraadpleegd kan worden in het kader van controles en eventuele handhaving. In dat opzicht wordt de maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens beperkt tot het doel tot van de verwerking van de persoonsgegevens, namelijk het voldoen aan een wettelijke verplichting.

- 5) De VTC beveelt tot slot nog aan om de nodige maatregelen te nemen voor de juistheid van de gegevens en de transparantiemaatregelen uit te werken.

In tegenstelling tot wat de VTC stelt, moeten de vermeldingen met betrekking tot juistheid van gegevens, rechten van betrokkenen en transparantie niet in de regelgeving worden opgenomen. Dit zijn immers verplichtingen die rechtstreeks voortvloeien uit de AVG en die zodoende rechtstreekse werking hebben, en waaraan de verwerker of verwerkingsverantwoordelijke op grond van de verordening ten alle tijden moet voldoen.

2.4 ADVIES VAN DE GEGEVENSBEWAKINGS-AUTORITEIT (GBA)

De GBA bracht op 24 maart 2023 haar standaardadvies nr. 65/2023 uit, dat gaat als bijlage 5.

Gezien het uitzonderlijk grote aantal adviesaanvragen dat momenteel bij de GBA wordt ingediend en bij gebrek aan voldoende personele middelen, stelt de GBA niet in staat om alle adviesaanvragen die zij ontvangt, te behandelen. De GBA heeft dan ook besloten om te verwijzen naar voorliggend standaardadvies betreffende de redactie van normatieve teksten en geeft op basis hieraan volgende aanbevelingen of opmerkingen:

- 1) De GBA vestigt de aandacht van de auteurs van normatieve teksten op de verplichting ervoor te zorgen dat de verwerkingen van persoonsgegevens die door het ontwerp worden geregeld of in uitvoering daarvan zullen worden geregeld, werkelijk noodzakelijk zijn en evenredig met het nagestreefde doel.
- 2) De Autoriteit verzoekt de auteur van de normatieve tekst derhalve om ervoor te zorgen dat zijn ontwerp voldoet aan de vereiste van voorzienbaarheid, zodat bij de lezing ervan, eventueel in combinatie met de lezing van het relevante normatieve kader, de betrokkenen duidelijk kunnen begrijpen welke verwerkingen met hun gegevens zullen worden uitgevoerd en onder welke omstandigheden die verwerkingen zijn toegestaan.

Van deze opmerkingen wordt nota genomen.

3. WIJZIGINGEN AAN HET ONTWERPBESLUIT

Aan het ontwerpbesluit werden de volgende wijzigingen aangebracht:

- Er worden een **nieuw artikel 1 en 3** ingevoegd. Het niet voldoen aan de meldingsplicht, van de persoon belast met de keuring voor eerste ingebruikname of met de periodieke onderhoudsbeurt van een centraal stooktoestel, is in bijlage IX van het Milieuhandhavingsbesluit opgenomen als een milieu-inbreuk. Met het oog op uniformiteit is het aangewezen dat de daar opgenomen milieu-inbreuk woordelijk overeenstemt met de eigenlijke verplichting, opgenomen in artikel 15, §7 van het Stooktoestellenbesluit. In dat artikel 15, §7 wordt meteen ook een fout rechtgezet. De passage “en de kenmerken van de keuring of de volledige onderhoudsbeurt” was per vergissing dubbel opgenomen.
- **Artikel 4, 4° en 5°** van het voorliggende besluit past de definitie van ‘niet-residentieel gebouw’ aan. Punt f) ‘opslagplaatsen voor niet-industrieel gebruik’ wordt opgeheven aangezien opslagplaatsen onder de bestemming industrie vallen. Ook in de definitie van ‘niet-residentiële eenheid’ wordt deze aanpassing doorgevoerd en wordt punt d) vervangen door ‘industriële gebouweenheden’ om duidelijk te maken dat deze niet onder het toepassingsgebied vallen.

Artikel 4, 6° van het voorliggende besluit heft punt 84° van artikel 1.1.1, §2, van het Energiebesluit op omdat de definitie van ‘publieke organisatie’ opgenomen werd in het Energiedecreet.

- In **artikel 6** wordt aan de voorziene timing voor het standaard uitlezen van kwartierwaarden voor elektriciteit en uurwaarden voor gas telkens het woord “uiterlijk” toegevoegd. Dit laat de distributienetbeheerder toe om deze verplichting stapsgewijs te implementeren, wat kostenefficiënter en gemakkelijker praktisch uitvoerbaar is.

Tevens wordt bepaald dat de databeheerder bij afnemers die als actieve afnemers worden beschouwd omdat ze deelnemen aan energiediensten, maar die geen van de andere activiteiten uitoefenen als opgesomd in artikel 4.4.2, §1, eerste lid, 4° van het Energiedecreet, niet uiterlijk vanaf 1 januari 2025 de kwartierwaarden voor elektriciteit moet uitlezen. De databeheerder beschikt immers niet over die informatie. Dit in tegenstelling tot de andere activiteiten van actieve afnemers waar een meldingsplicht of aanmeldprocedure voor bestaat.

Tot slot worden de woorden “de verschillende tariefperiodes van” geschrapt. Standaard worden alle kwartierwaarden uitgelezen uit de digitale meter. Schrapping van tariefperiodes laat alle mogelijkheden open en geeft Fluvius de nodige flexibiliteit om in te spelen op nieuwe behoeftes. In de toekomst zijn immers andere of meer tariefperiodes denkbaar dan enkel dag en nacht zoals het geval was.

- In **artikel 11** wordt punt 2° geschrapt, gelet op de opmerking van de SERV en de Minaraad hierbij (zie bespreking *supra*). Het aangetekend schrijven blijft behouden bij de opheffing van de leveringsvergunning.
- In **artikel 12, 1°**, worden de woorden “en waarvan de prijszetting dit toelaat” geschrapt. In hun gezamenlijk advies merkten de SERV en Minaraad namelijk op dat de toelichting bij deze passage in de nota aan de Vlaamse Regering bij de eerste principiële goedkeuring van dit ontwerpbesluit achterhaald is. Ook geïndexeerde producten waarvan de index pas gekend is na afloop van het kwartaal worden intussen reeds aangeboden met maandfacturatie. De afrekening gebeurt dan op basis van alle op dat moment beschikbare indexen. Dezelfde methode wordt nu reeds toegepast voor jaarafrekeningen. Het is dus niet langer nodig de verplichte maandfacturatie te beperken tot producten waarvan de prijszetting dit toelaat.

De datum van inwerkingtreding van artikel 12, 1°, wordt gewijzigd van 1 oktober 2023 naar 1 januari 2024, om de betrokken leveranciers de nodige implementatietijd te geven. Het geeft leveranciers tevens de tijd om informatie en procedures te ontwikkelen zodat de overgang naar maandfacturatie op een transparante en eenvoudige manier ten aanzien van de klant kan gebeuren. Ook artikel 12, 2°, (het toevoegen van energiekostenramingen aan de maandelijkse verbruiksgegevens die door de leverancier beschikbaar moet worden gesteld aan afnemers met een digitale meter) zal in werking treden op 1 juli 2024.

Artikel 12, 3°, wordt aangevuld met de suggesties van de VREG. In de voorschotfactuur moet worden verwezen naar de toepasselijke tariefkaarten en in de online klantzone moet de leverancier ook de begin- en einddatum van de huidige producten van de klant vermelden. Dit artikel zal in werking treden op 1 juli 2024.

In **artikel 12, 4°**, worden de woorden “bij zijn factuur” geschrapt. De aangerekende maandafname en dergelijke kunnen ook teruggevonden worden in de online klantzone. Deze informatie ook vereisen bij de factuur zou deze factuur onnodig verzwaren. Zoals toegelicht bij het advies van de VREG wordt de verplichting om gebruik te maken van de maandwaarden voor het aanrekenen van hoeveelheden energie opgelegd vanaf 1 juli 2024. Ook wordt verduidelijkt dat deze verplichting slechts geldt als de leverancier de nodige meetgegevens van de databeheerder heeft ontvangen. Het bezorgen van deze informatie op aanvraag hoeft niet noodzakelijk per post te gebeuren, maar kan via een overeengekomen communicatiemiddel. Zo zijn er bijvoorbeeld online producten waarbij de communicatie uitsluitend online gebeurt.

- In **artikel 14** en **artikel 16** worden wijzigingen aangebracht voor wat betreft de termijn voor de aanvraag voor groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten. Er is momenteel geen uiterste datum voor steunaanvraag na indiening van een nieuwe installatie in het Energiebesluit opgenomen. Het spreekt echter voor zich dat men niet onbeperkt in de tijd kan blijven spreken van een nieuwe installatie. Daarom wordt voorgesteld een lid aan artikel 6.1.2, §1, van het Energiebesluit in te voegen waarin wordt bepaald dat de definitieve aanvraag voor de toekenning van groenestroomcertificaten ten laatste twee jaar na de eerste indiening van de installatie moet worden ingediend, op straffe van onontvankelijkheid. Een analoge bepaling wordt in artikel 6.2.2, §1, van het Energiebesluit voor warmtekrachtcertificaten voorgesteld, met de toevoeging dat in geval van een ingrijpende wijziging de aanvraag ten laatste twee jaar na de voltooiing van de ingrijpende wijziging moet worden ingediend.

De termijn van twee jaar na indiening van de installatie is ruim afdoende voor het indienen van de definitieve aanvraag voor certificatensteun. Als voor een installatie jaren wordt gewacht met het indienen van een aanvraag, moet bovendien de vraag worden gesteld of de certificaatgerechtigde de steun nog nodig heeft. Vanuit staatssteunrechtelijk oogpunt mag geen steun worden verleend als er geen stimulerend effect is van de steun. In de richtsnoeren staatssteun ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie 2022 (CEAAG) is in punt 26 verduidelijkt: *“Van een stimulerend effect is sprake wanneer de steun de begunstigde ervan ertoe aanzet zijn gedrag te veranderen, extra economische activiteiten te ondernemen of milieuvriendelijkere economische activiteiten te ondernemen, die hij zonder de steun niet zou uitvoeren, dan wel beperkt of anders zou uitvoeren”*. Als het mogelijk is om de installatie zonder certificatensteun jaren te exploiteren, kan er moeilijk nog een stimulerend effect van de steun uitgaan.

Er wordt een overgangsbepaling voorzien in **artikel 108**; voor installaties waarvan de termijn reeds is vervallen of binnen de zes maanden verval, zal men vanaf de datum van inwerkingtreding van de bepalingen zes maanden krijgen om de aanvraag voor de toekenning voor certificaten in te dienen.

- De actualisatie van projecten met brandstofkost wordt gelet op het voorgaande (*supra* 2.1) niet meegenomen in het voorliggend ontwerp van besluit. (Oude) **artikelen 15, 20, 21, 22, 97, 98, 99** worden uit het ontwerpbesluit gehaald.
- In **artikel 19** worden enkele kleine wijzigingen aangebracht, zodat de aanvraag van de EPC-labelpremie in één stap kan verlopen. Tot nu moest men steeds eerst een activatie van de labelpremie doen bij de elektriciteitsdistributiebeheerder met een energieprestatiecertificaat met label D, E of F. Vervolgens moest men binnen de vijf jaar opnieuw een aanvraag doen bij de elektriciteitsdistributiebeheerder met een verbeterd energieprestatiecertificaat met minstens label B of C. De wijziging beoogt de eerste stap van activatie weg te laten. De aanvraag moet dan bij de elektriciteitsbeheerder worden ingediend aan de hand van beide energieprestatiecertificaten, waaruit de gevraagde labelverbetering blijkt. Er wijzigt verder niets aan de doelgroepen, voorwaarden en hoogte van de premie.

De inwerkingtreding van de EPC-labelpremie volgens doelgroep, zoals deze zijn gedefinieerd voor Mijn VerbouwPremie, wordt gewijzigd van 1 januari 2024 naar 1 april 2024 omwille van de benodigde tijd om de toepassing voor dossieraanvraag en dossierbehandeling te kunnen ontwikkelen. Deze ontwikkeling kan niet klaar zijn op 1 januari 2024. Er wordt voor geopteerd om premieaanvragen pas toe te laten wanneer ook de dossierbehandeling volledig ontwikkeld is om onnodige complexiteit en vertraging in de dossierbehandeling te vermijden. Eenzelfde wijziging wordt ook aangebracht in artikel 23 en artikel 97.

Inzake de wijzigingen bij de EPC-labelpremie wordt ook voorzien in een overgangsbepaling in artikel 97 (zie *infra*).

- In **artikel 20** wordt bijkomend bepaald dat voor de doelgroep “kleinverbruik” de kortingsbon al kan worden aangevraagd vanaf 1 juli 2023, zij het aan iets minder strenge voorwaarden dan diegene die zullen gelden vanaf een door de minister te bepalen datum tot en met 31 december 2026. Enkele voorwaarden zullen in de fase tot eind 2023 door de distributienetbeheerder worden nagegaan op basis van een verklaring op eer.

Er wordt bijkomend bepaald dat de premie in de vorm van een kortingsbon bij aankoop of korting op de huur voor de doelgroep met een beperkt inkomen ook kan worden toegekend aan iedere afnemer voor wie het OCMW attesteert dat deze premie relevant kan zijn. De geautomatiseerde controle op inkomen zal gebeuren op basis van de gegevens van het laatst beschikbare aanslagbiljet. Voor situaties waarin de inkomensituatie en/of de gezinssamenstelling recent in het nadeel van de burger is gewijzigd, kan via een inschatting door het OCMW het recht alsnog worden toegekend, vergelijkbaar met de werkwijze die ook nu al bestaat voor de huishoudelijke energiescan. De ontvankelijkheidscontrole van de aanvraag zal overigens gebeuren op basis van het rijksregisternummer waarmee de aanvraag werd opgestart. Daarnaast wordt expliciet toegevoegd dat een aanvrager, die een kleinverbruik bon aanvraagde binnen een termijn van 24 maanden geen kortingsbon o.b.v. een laag inkomen mag aanvragen. In het geval aan de aanvrager reeds een kortingsbon o.b.v. een laag inkomen werd verleend, dan komt deze niet meer in aanmerking voor de kortingsbon klein verbruik.

- Er wordt een nieuw **artikel 21** ingevoegd dat de aftoppingsregel van 50% uit artikel 6.41/5/2, §3, van het Energiebesluit schrapt. Het eerste lid van dit artikel regelt de voorwaarden en hoogte van de premie voor gelijktijdige investering in de verwijdering van asbest en de plaatsing van een nieuwe fotovoltaïsche installatie op het dak van niet-verwarmde gebouwen. Met de wijziging wordt deze premie voortaan begrensd tot 100% van de investeringskost aangaande asbestverwijdering- en afvoer, vermeld op de betreffende facturen. De huidige aftopping van 50% zorgde immers voor veel complexiteit en weinig meerwaarde.

- In **artikel 22** worden twee nieuwe wijzigingen aan artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit aangebracht:

In de eerste paragraaf van artikel 6.4.1/6 van het Energiebesluit wordt de lijst uitgebreid van premies die alleen kunnen worden aangevraagd via het unieke loket, vermeld in artikel 1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021. Momenteel gaat het enkel om de aanvraag van de Mijn VerbouwPremie, vervat in artikel 6.4.1/1, 6.4.1/1/1, 6.4.1/5 en 6.4.1/5/1 van het Energiebesluit. Om het voor de burger overzichtelijker en eenvoudiger te maken, wordt de EPC-labelpremie toegevoegd aan de opsomming van premies die via het unieke loket kunnen worden aangevraagd.

Daarnaast wordt een kleine wijziging in artikel 6.4.1/6, §5/1, aangebracht. Het derde lid van paragraaf 5/1 van dit artikel bepaalt dat de doe-het-zelf dakisolatiepremie kan worden aangevraagd voor facturen die dateren van in de periode van 1 juli 2022 tot en met 30 april 2023. Met deze voorgestelde wijziging wordt deze termijn verlengd met 14 maanden, dus voor aanvragen met factuurdatum tot en met 30 juni 2024.

- In **artikel 24** wordt een verkeerde verwijzing met betrekking tot de definiëring van “persoon ten laste” rechtgezet. Tevens wordt de term “begunstigde” vervangen door de term “afnemer”. In het geval van artikel 6.4.1/4, tweede lid, 2° van het Energiebesluit (kortingsbon voor verhuurders van de huishoudtoestellen) is de begunstigde namelijk de niet-commerciële instelling/publiekrechtelijke rechtspersoon, waarop de inkomensvoorwaarde niet van toepassing is. Ook wordt de wijze van indexatie van de vermelde inkomensbedragen, gelijkgeschakeld met die voor de bestaande inkomensdoelgroepen 2 en 3 van de Mijn VerbouwPremie, met het oog op uniformiteit en eenduidigere communicatie, zij het wel dat de indexering wordt gekoppeld aan het gezondheidsindexcijfer van oktober 2022 in plaats van oktober 2021.
- In **artikel 25** wordt in **punt 2°** (toevoeging van het tweede lid aan artikel 6.4.1/8 van het Energiebesluit) ter verduidelijking de term “natuurlijke persoon” vervangen door “afnemer”. In het toepassingsgebied van de energiescan wordt namelijk telkens gesproken over de “afnemer”. Daarnaast wordt het **punt 4°**, dat als bedoeling had het type energiescan dat via de energiehuizen wordt aangeboden, op te heffen, gewijzigd. Het is immers de bedoeling dat aanvragen die worden ingediend tot op het door de minister te bepalen moment van lancering van het nieuwe aanbod Mijn VerbouwBegeleiding, toch nog kunnen worden goedgekeurd en tot eind 2025 uitgevoerd volgens de geldende voorwaarden. Het artikel en de overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen werden aangepast.
- In **artikel 26** wordt een gelijkaardige wijziging aangebracht, aangezien ook de huur- en isolatiepremie nog kan worden aangevraagd tot de lancering van de Mijn VerbouwBegeleiding met daaropvolgende uitvoering voor eind 2025. Daarnaast worden enkele interne verwijzingen gecorrigeerd.
- Ook in **artikel 27** wordt de voorgaande wijziging ingeschreven, aangezien ook de premie voor collectieve renovatiebegeleiding nog kan worden aangevraagd tot de lancering van de Mijn VerbouwBegeleiding met daaropvolgende uitvoering voor eind 2025.

Voor wat betreft de datum van de lancering van het nieuwe aanbod Mijn VerbouwBegeleiding bij de energiehuizen, zal de minister bevoegd voor energie zich baseren op de oplevering van het platform voor automatische controle van de voorwaarden (inkomen, gezinssamenstelling, domicilie,...) dat momenteel in ontwikkeling is. Hoewel de streefdatum voor oplevering 1

januari 2024 is, wordt gewerkt met een marge tot uiterlijk 1 juli 2024 (zie ook overgangs- en inwerkingtredingsbepalingen).

- Gelet op het feit dat artikelen 6.4.1/9 en 6.4.1/9/1 van het Energiebesluit dus niet worden opgeheven, wordt de schrapping van deze artikelen in de artikelen 6.4.1/6, , 6.4.1/11, 6.4.1/12 en artikel 6.4.15 (resp. **oud artikel 26, 29, 30 en 31** van het ontwerpbesluit) ook opgeheven.
- De wijziging van het woord 'en' naar het woord 'of' in **artikel 31** betreft een terminologische verduidelijking, daar de aangestelde energiedeskundigen niet noodzakelijk steeds aangesteld worden om zowel een energieplan als een energiestudie op te stellen.
- De nieuwe **artikelen 38 tot en met 43** worden ingevoegd om passages van het Energiebesluit die betrekking hebben op de supercap-regeling aan te passen aan de nieuwe staatssteunrichtsnoeren van de Europese Commissie. Het betreft de bepalingen van hoofdstuk VI van titel VI van het Energiebesluit (Art. 6.6.1 t.e.m. Art. 6.6.4), alsmede bijlage IV/1 van het Energiebesluit, omtrent de supercap-regeling die worden aangepast aan de bepalingen van de nieuwe staatssteunrichtsnoeren van de Europese Commissie ten behoeve van klimaat, milieubescherming en energie (2022/C 80/01).

De huidige versie van de hogervermelde bepalingen is gebaseerd op de 'Guidelines on State aid for environmental protection and energy 2014-2020 (EEAG), paragraaf 189', en beperkt de kosten ontstaan door financieringssteun voor hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling tot 4% van de bruto toegevoegde waarde van de onderneming of vestiging. Voor extra elektro-intensieve ondernemingen (ondernemingen met een elektriciteitsintensiteit van ten minste 20%) werd het totale verschuldigde bedrag beperkt tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de betrokken onderneming of vestiging.

Volgens de nieuwe richtsnoeren kan voor bepaalde economische sectoren die bijzonder aan internationale handel zijn blootgesteld en voor hun waardecreatie sterk van elektriciteit afhankelijk zijn, de verplichting om het volledige bedrag te betalen van heffingen op elektriciteitsverbruik waarmee doelstellingen op het gebied van energie- en milieubeleid worden gefinancierd, het risico vergroten dat activiteiten in deze sectoren worden verplaatst naar locaties buiten de Unie waar er geen of minder ambitieuze milieuvoorschriften gelden.

Bovendien doen dergelijke heffingen de kosten van elektriciteit stijgen ten opzichte van de kostprijs van directe emissies die het gevolg zijn van het gebruik van andere energiebronnen en kunnen zij dus ontmoedigend werken voor de elektrificatie van productieprocessen, die precies van centraal belang is voor de succesvolle decarbonisatie van de economie van de Unie. Om die risico's en negatieve gevolgen voor het milieu te beperken, kunnen lidstaten heffingskortingen toestaan voor ondernemingen die in de betrokken economische sectoren actief zijn (randnummer 400).

Overeenkomstig randnummer 405 van de richtsnoeren kan alleen steun worden toegekend aan ondernemingen uit:

- a) sectoren die een aanzienlijk risico lopen, waarvoor de vermenigvuldiging van hun handelsintensiteit en hun elektriciteitsintensiteit op Unieniveau ten minste 2% bedraagt en waarvan de handelsintensiteit en de elektriciteitsintensiteit op Unieniveau voor elke indicator ten minste 5% bedragen;
- b) sectoren die risico lopen, waarvoor de vermenigvuldiging van hun handelsintensiteit en hun elektriciteitsintensiteit op Unieniveau ten minste 0,6% bedraagt en waarvan de handelsintensiteit en de elektriciteitsintensiteit op Unieniveau respectievelijk ten minste 4% en 5% bedragen.

In randnummer 409 van de richtsnoeren wordt bepaald dat de lidstaat de extra kosten die de elektriciteitsheffingen meebrengen, kan beperken tot 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de ondernemingen in de in punt 405, a), bedoelde sectoren en tot 1% van de bruto toegevoegde waarde van de ondernemingen in de in punt 405, b), bedoelde sectoren.

Artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet werd reeds met het wijzigingsdecreet van 22 december 2022 aangepast aan deze nieuwe staatssteunrichtsnoeren. Ook werden in het Energiedecreet definities ingevoerd voor 'sectoren die aanzienlijk risico lopen' en 'sectoren die risico lopen'. Hierbij werden de bewoordingen van randnummer 405 letterlijk overgenomen.

De Vlaamse Regering dient echter nog de inwerkingtreding van de wijzigingen te bepalen, gezien er parallel ook wijzigingen dienen te gebeuren in titel VI, hoofdstuk VI van het Energiebesluit. Deze wijzigingen worden hieronder besproken.

Artikel 38 verandert het opschrift van hoofdstuk VI in titel VI van het Energiebesluit. Voorheen werd er hier nog verwezen naar 'elektro-intensieve' ondernemingen. De nieuwe staatssteunrichtsnoeren, alsmede het nieuwe artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet, bevatten echter geen verwijzing meer naar de elektriciteitsintensiteit van een onderneming maar naar ondernemingen die deel uitmaken van een sector die (aanzienlijk) risico loopt op delocalisatie.

Artikel 39 past artikel 6.6.1 van het Energiebesluit aan om deze te conform te maken aan de nieuwe staatssteunrichtsnoeren.

De nieuwe paragraaf 1 voorziet, conform randnummer 409, dat ondernemingen die behoren tot een sector die risico loopt, een beperking van het verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten kunnen aanvragen die overeenstemt met 1% van de bruto toegevoegde waarde van de onderneming.

De nieuwe paragraaf 2 voorziet, conform randnummer 409, dat ondernemingen die behoren tot een sector die een aanzienlijk risico loopt, een beperking van het verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten kunnen aanvragen die overeenstemt met 0,5% van de bruto toegevoegde waarde van de onderneming.

Er wordt tevens ook in beide voorgaande paragrafen in een mogelijkheid voorzien voor de minister om bijkomend, naast de sectoren die worden opgesomd in bijlage IV/1 van het Energiebesluit, sectoren te bepalen die in aanmerking komen voor de supercapsteun. Deze mogelijkheid is voorzien in randnummer 406 van de staatssteunrichtsnoeren. Een dergelijke erkenning dient echter wel te voldoen aan een aantal voorwaarden om conform te zijn aan de staatssteunrichtsnoeren.

Een sector moet voldoen aan de criteria uit randnummer 405 a) of b) (zie *supra*) om respectievelijk in aanmerking te komen voor een erkenning als 'sector die aanzienlijk risico loopt op delocalisatie' of 'sector die risico loopt op delocalisatie'.

De beslissing om een sector te erkennen als 'sector die een risico loopt op delocalisatie' of 'sector die een aanzienlijk risico loopt op delocalisatie' dient te worden gestaafd met gegevens die representatief zijn voor de sector op het EU-niveau. Deze gegevens dienen enerzijds geverifieerd worden door een onafhankelijke deskundige en moeten anderzijds gebaseerd zijn op gegevens van een periode van ten minste drie opeenvolgende jaren die niet eerder dan 2013 begint.

In paragraaf 3 worden de woorden 'of energieaudit onderneming' toegevoegd. Randnummer 415 van de nieuwe richtsnoeren bepaalt dat lidstaten zich moeten verbinden om te monitoren dat begunstigden die op grond van artikel 8, lid 4, van Richtlijn 2012/27/EU een energieaudit moeten uitvoeren, namelijk grote ondernemingen, een of meer van de volgende dingen zullen doen:

- de aanbevelingen van het auditverslag uitvoeren, voor zover de terugverdientijd van de desbetreffende investeringen niet meer bedraagt dan drie jaar en de kosten van hun investeringen evenredig zijn;
- de CO₂-voetafdruk van hun elektriciteitsverbruik verminderen, om ten minste 30 % van hun elektriciteitsverbruik te dekken met koolstofvrije bronnen;
- een aanzienlijk deel van ten minste 50 % van het steunbedrag investeren in projecten die leiden tot aanzienlijke reducties van de broeikasgasemissies van de installatie; in voorkomend geval moet de investering leiden tot reducties tot een niveau dat ruim onder de benchmark ligt die wordt gebruikt voor de kosteloze toewijzing van emissierechten in het emissiehandelssysteem van de Unie.

In het kader van de versterkte wetgeving voor energie-intensieve ondernemingen en niet energie-intensieve ondernemingen moeten vestigingen die voldoen aan het criterium 'grote onderneming' (art. 8, lid 4 van Richtlijn 2012/27/EU) minstens over een energieaudit onderneming (energieplan als ze energie-intensief zijn) beschikken.

In het kader van deze energie-audit onderneming of energieplan, dienen zij verplicht alle maatregelen met een interne rentevoet van 13% na belastingen binnen de 3 jaar uit te voeren. Vlaanderen zal dus reeds in het kader van deze wetgeving monitoren dat vestigingen die voldoen aan het criterium 'grote onderneming' maatregelen met een terugverdientijd van minder dan 3 jaar uitvoeren. Voor de volledigheid worden dus ook de woorden 'of energieaudit onderneming' toegevoegd aan 2° van paragraaf 3.

De eerste twee leden van paragraaf 4 worden opgeheven gezien de elektriciteitsintensiteit van de onderneming niet langer dient te worden berekend om te bepalen of de onderneming aanspraak maakt op een beperking van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten. Er dient echter wel nog steeds een berekening te gebeuren van de elektriciteitskosten van de onderneming, aangezien randnummer 409 van de nieuwe staatssteunrichtsnoeren vermeldt dat de Commissie van mening is dat elke steun, wil deze evenredig zijn, niet mag resulteren in een werkelijke heffing van minder dan 0,5 EUR per MWh.

Er wordt eveneens, ter uitvoering van deze regel, een paragraaf 7 ingevoegd waarin de regel wordt voorzien dat het bedrag van de door de onderneming gestorte bijdrage niet lager mag zijn dan het een bedrag dat overeenstemt met een heffing van minder dan 0,5 EUR per MWh voor wat betreft de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten die door de betreffende onderneming op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigd zouden zijn.

Artikel 40 schrapt het woord 'elektro-intensieve' uit het opschrift van titel VI, hoofdstuk VI, afdeling II van het Energiebesluit. Voorheen werd er hier nog verwezen naar 'elektro-intensieve' ondernemingen. De nieuwe staatssteunrichtsnoeren, alsmede het nieuwe artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet, bevatten echter geen verwijzing meer naar de elektriciteitsintensiteit van een onderneming maar naar ondernemingen die deel uitmaken van een sector die (aanzienlijk) risico loopt op delocalisatie. Het woord 'elektro-intensieve' heeft in het Energiebesluit als dusdanig dus geen duidelijke betekenis meer en kan worden weggelaten.

Artikel 41 past artikel 6.6.2 van het Energiebesluit aan om deze te conform te maken aan de nieuwe staatssteunrichtsnoeren. Dit artikel bepaalt de gegevens die een aanvraag voor het verkrijgen van de beperking van het verschuldigde bedrag van de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten moet bevatten.

Gezien de elektriciteitsintensiteit van de onderneming in het kader van deze aanvraag niet meer berekend dient te worden, wordt 2° vervangen door een berekening van de elektriciteitskosten, hierin inbegrepen het bedrag dat overeenstemt met de door financieringssteun voor hernieuwbare energie en warmte-krachtkoppeling ontstane kosten die door de betreffende onderneming op ondernemingsniveau of vestigingsniveau verschuldigd zouden zijn, indien zij geen beperking van het verschuldigde bedrag zou aanvragen. Dit is nodig omdat het VEKA, dat hiervoor beroep doet op het verificatiebureau, moet kunnen nagaan of de eventueel toegekende korting niet leidt tot een werkelijke heffing van minder dan 0,5 EUR per MWh.

Artikel 42 vervangt in artikel 6.6.4 van het Energiebesluit het woord 'electriciteitsintensiteit' door het woord 'electriciteitskosten' om dat zoals hogervermeld enkel nog de elektriciteitskosten dienen berekend te worden en niet langer de electriciteitsintensiteit.

Artikel 43 voegt een artikel 6.6.5 in die voorziet in de mogelijkheid om toegestane supercap steun terug te vorderen. Wanneer een onderneming die een energieplan of energie-audit onderneming voorlegde om in aanmerking te komen voor steun, de verplichte maatregelen in het kader van dit energieplan of deze energie-audit onderneming niet uitvoert, kan de toegestane steun terugggevorderd worden en kan de onderneming in de toekomst geen aanspraak meer maken op supercapsteun totdat de verplichtingen worden uitgevoerd. Deze mogelijkheid zal enkel worden voorzien voor ondernemingen die geen lid zijn van energiebeleidsovereenkomst.

- **Artikelen 44 tot en met 50** voeren rechtzettingen binnen de PV-verplichting in, goedgekeurd via het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2023.

In artikel 6.7.3, §1 en artikel 6.7.8, §1 van het Energiebesluit is bepaald dat aan de PV-verplichting kan worden voldaan niet alleen door PV-panelen in dienst te nemen op de gebouwen die aangesloten zijn op een afnamepunt met een afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit van meer dan 1 GWh, maar ook op de marginale gronden, andere gebouwen, carports of fietsenstallingen op de eigen site, of door drijvende zonnepanelen in dienst te nemen op de eigen site. Dit mogen ook andere eigen sites van de eigenaar, erfpachter of opstalhouder in het Vlaamse Gewest zijn. PV-panelen die in dienst genomen zijn na 1 januari 2023 op de eigen site van de (rechts)persoon op wie de verplichting rust, worden volgens artikel 6.7.3, §1, vierde lid en artikel 6.7.8, §1, vierde lid van het Energiebesluit in rekening genomen voor de andere eigen sites om te voldoen aan de verplichting.

Deze bepaling creëert een ongewenst effect. Een PV-installatie kan zo immers verschillende keren mee worden geteld voor het voldoen aan de verplichting. Als de eigenaar bijvoorbeeld drie sites heeft met gebouwen waarvoor op de afnamepunten de afgenomen brutohoeveelheid elektriciteit meer dan 1 GWh bedraagt, dan zou de eigenaar door één keer voldoende PV-panelen te plaatsen op één van de sites ook voor de twee andere sites voldoen. Er wordt daarom voorgesteld om een lid toe te voegen aan de algemene bepalingen van 6.7.1 van het Energiebesluit, die bepaalt dat het piekvermogen of het nominaal vermogen van een installatie maar één kan keer meegeteld worden om te voldoen aan PV-verplichting. De bepaling is neutraal geschreven, zodat deze ook geldt voor alternatieve hernieuwbare energietechnologieën (wind, bio-WKK, warmtepomp) en installaties.

Voorts wordt in artikel 6.7.1 van het Energiebesluit vastgelegd dat enkele gegevens die in het kader van de PV-verplichting aan het VEKA moeten worden bezorgd, waaronder bijvoorbeeld het aanvraagformulier voor uitstel in geval van sloop van een gebouw, verplicht via een door het VEKA ter beschikking gesteld elektronisch formulier worden bezorgd. Zo kunnen dossiers door het VEKA beter worden opgevolgd.

In artikel 6.7.3 §2 en artikel 6.7.8 §2 van het Energiebesluit werd niet verduidelijkt dat de netstudie elektriciteit door de door de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van gebouwen aan het VEKA moet worden bezorgd. Dit wordt rechtgezet. Ook wordt verduidelijkt dat de netstudie actueel moet zijn. Daarnaast wordt de eerste zin van artikel 6.7.3 §2 en artikel 6.7.8 §2 vervangen, om ervoor te zorgen dat in geval van uitbreiding bestaande gebouwen ook met het nieuwe horizontale dakoppervlakte rekening wordt gehouden.

Verder wordt voorgesteld om de regeling in artikel 6.7.4, §2 en artikel 6.7.9, §2 van het Energiebesluit betreffende participaties als mogelijkheid voor het voldoen aan de PV-verplichting te wijzigen. Er wordt in het Energiebesluit vastgelegd dat in geval van participatie de participatieovereenkomst de afnamepunt van het project vermeldt. Het afnamepunt wordt conform artikel 6.7.1, zesde lid van het Energiebesluit (voorheen vijfde lid) geïdentificeerd door de EAN-code voor afname van de aansluiting op het net.

- In **artikel 54** wordt een verkeerde verwijzing rechtgezet.
- Er wordt een nieuw **artikel 60** ingevoegd om een foute verwijzing in artikel 7.4.2, §1, tweede lid, van het Energiebesluit recht te zetten. Dit artikel verwijst voor de voorwaarden van de toekenning van steun binnen de call groene warmte naar de interne rentevoet, vermeld in artikel 6.5.4, §1, 7°, van het Energiebesluit, die wordt gehanteerd voor energieplannen. Sinds inwerkingtreding van artikel 17 van het Besluit van de Vlaamse Regering van 8 juli 2022 op 12 december 2022 is artikel 6.5.4 van het Energiebesluit echter vervangen en zijn de elementen die het energieplan minstens moet bevatten (waaronder een minimale interne rentevoet van 13%), opgenomen in artikel 6.5.5 van het Energiebesluit. De verwijzing naar artikel 6.5.4, §1, 7°, van het Energiebesluit wordt zo vervangen naar artikel 6.5.5, §1, 7°, van het Energiebesluit.

In artikel 7.4.2, §1, dertiende lid, van het Energiebesluit wordt, voor wat betreft de call-regeling voor groene warmte, een andere wijziging doorgevoerd. Hier is bepaald dat als een percentage van de nuttige groene warmte die wordt geproduceerd door een nuttige-groenewarmte-installatie, geleverd wordt aan gebouwen waarvoor de eisen gelden van het minimumaandeel hernieuwbare energie, vermeld in artikel 9.1.12/2 en 9.1.12/3, datzelfde percentage van de nuttige-groenewarmteinstallatie voor principeaanvragen vanaf 1 januari 2023 niet in aanmerking komt voor steun. De bepaling verwijst naar artikelen 9.1.12/2 en 9.1.12/3, die het minimumaandeel hernieuwbare energie voor nieuw op te richten woongebouwen en nieuw op te richten EPN-eenheden respectievelijk vastleggen. Eisen met betrekking tot het minimumaandeel hernieuwbare energie gelden echter niet enkel voor nieuwbouw, maar ook voor ingrijpende energetische renovaties. Daarom wordt voorgesteld om ook artikel 9.1.17, §5 van het Energiebesluit, waarin de hernieuwbare energie-eis voor ingrijpende energetische renovatie van EPW- en EPN-eenheden is vervat, aan deze bepaling toe te voegen. De rationale is immers voor nieuw op te richten gebouwen en energetische renovatie hetzelfde: geen steun als de nuttige groene warmte wordt geleverd aan gebouwen waarvoor de hernieuwbare energie-eis geldt.

- **Wat betreft artikel 61, 1° tot en met 3°:** Energiehuizen ontvangen voor de uitvoering van de hen opgelegde basistaken een vergoeding, waarvan ze bij aanvang van het werkingsjaar een voorschot van 70% ontvangen en na rapportering en evaluatie een saldo van maximaal 30%. Deze vergoeding wordt berekend op basis van het aantal huishoudens en het aantal gemeenten in het werkingsgebied van het energiehuis. Het energiehuis wordt door de

gemeente aangeduid, hetgeen impliceert dat een gemeentelijke beslissing tot wijziging van energiehuis financiële implicaties heeft voor het energiehuis in kwestie. Om de energiehuizen een zekere budgettaire stabiliteit te garanderen, alsook met het oog op een vlotte administratieve afhandeling van de vergoedingen vanwege de Vlaamse overheid, wordt bepaald dat wijzigingen in het werkingsgebied slechts op 1 januari in werking kunnen treden en bovendien voldoende op voorhand moeten worden aangekondigd.

Zoals bepaald in artikel 9.1.2 van het Energiedecreet moeten de energiehuizen beschikken “*L.../ over de nodige expertise en kritische capaciteit op technisch, juridisch financieel en boekhoudkundig vlak*”, teneinde als kredietbemiddelaar of kredietgever te kunnen optreden. Naarmate de taakstelling van de energiehuizen qua complexiteit en financiële risico's toeneemt (cfr. Mijn Verbouwlening) evolueert ook de invulling van deze bepaling uit het Energiedecreet. Als extra garantie voor de vooropgestelde “kritische capaciteit” wordt een minimaal aantal huishoudens van 25.000 in het werkingsgebied van een energiehuis bepaald, om zo een zekere schaalgrootte te garanderen.

Om erkend te worden als nieuw energiehuis moet worden aangetoond dat het kandidaat-energiehuis beschikt over de erkenning van de bevoegde diensten, *in concreto* de erkenning als kredietgever door de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten. Omdat er tussen het moment van deze erkenning en de eigenlijke operationele opstart van het energiehuis nog tal van praktische voorbereidingen moeten getroffen worden (bv. opmaak samenwerkingsovereenkomst en meerjarenplan, voorbereiding kredietbeheersysteem, enz.) wordt bepaald dat de nodige erkenningen minstens drie maanden voor de beoogde datum van opstart verworven moeten zijn.

- **Wat betreft artikel 61, 4°:** De voorgestelde wijziging, ingevolge dewelke enkel nog die verbouwleningen die verstrekt worden aan particulieren van wie het inkomen de grenzen, vermeld in artikel 6.4.1/6/3, tweede lid, niet overschrijdt, onderhevig zijn aan een voorafgaandelijk gunstig advies vanwege het bevoegde OCMW, wordt aangebracht op vraag van zowel de OCMW's als van de energiehuizen. De adviesverlening vanwege het OCMW veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende werklust bij beide instanties, en is mede-oorzaak van de langere doorlooptijden van de goedkeuringsprocedure van de leningen. Teneinde hieraan te remediëren wordt er voor geopteerd de verplichte adviesverlening te beperken tot de lagere inkomens, gelet op de grotere kwetsbaarheid en hogere vatbaarheid voor een risico op overmatige schuldenlast.
- In **artikel 62** wordt een verkeerde verwijzing rechtgezet. Daarnaast wordt bepaald dat de Mijn Verbouwlening pas toegekend kan worden aan een vereniging van mede-eigenaars (VME) als deze als waarborg voor de lening een kredietverzekering heeft afgesloten. Dit wordt ingevoerd met oog op de bescherming van de mede-eigenaars en de VME zelf bij wanbetaling door een andere mede-eigenaar, en biedt tevens zowel voor de energiehuizen als voor de Vlaamse overheid een sterkere garantie op de terugbetaling van de verbouwlening.

Wat betreft de einddatum van de uitgebreidere lening tot en met 31 december 2026, wordt verduidelijkt dat het hier gaat om “aanvragen” en niet “verstrekt” (hetgeen uitbetalingen impliceert). Men kan dus bij een energiehuis de Mijn Verbouwlening aanvragen tot en met 31 december 2026, vanaf 1 januari 2027 kan een energiehuis geen nieuwe aanvragen meer aannemen, maar kunnen zij reeds ingediende aanvragen wel nog behandelen en de lening toekennen.

- In **artikel 63** wordt de volledige paragraaf 1 van artikel 7.9.2/1 van het Energiebesluit hernomen. Door de talrijke toevoegingen is het wetgevingstechnisch immers logischer en duidelijker om deze paragraaf te hernemen en de wijzigingen hier onmiddellijk in door te voeren. Wat betreft het eerste lid, 1° tot en met 4° worden dus in praktijk geen wijzigingen aangebracht.

Daarnaast wordt, in lijn met de in artikel 29 aangebrachte wijziging, de schrapping van de verwijzing naar de door het energiehuis uitgevoerde energiescans, toch niet doorgevoerd aangezien er nog een rechtsgrond moet blijven voor de uitvoering van deze maatregel die tot het moment van lancering van de Mijn VerbouwBegeleiding kan worden aangevraagd en uitgevoerd tot eind 2025. Ook wordt bijkomend in punt 5° bepaald dat de begeleiding voor inkomensdoelgroep 3 beperkt is tot de uitvoering van een eenmalige begeleiding en wordt er bijkomend toegevoegd dat inkomensdoelgroep 4 recht heeft op twee begeleidingstrajecten. Voor diezelfde maatregel worden de voorwaarden met betrekking tot domicilie en verhuur (via SVK en geconventioneerd) geschrapt om voor deze basisvorm van begeleiding een in verhouding administratief zware cumul aan voorwaarden te vermijden. Hiermee sluiten de voorwaarden ook beter aan bij diegene die vandaag gelden voor de burenpremie. Daarnaast wordt ook de einddatum voor de begeleiding in 5° (MVB Basis), 6° (MVB EPC) en 9° (MVB VME) ingeschreven.

Er wordt toegevoegd dat ook de Vereniging van Mede-eigenaars (VME) eenmalig beroep kan doen op deze begeleiding, zonder controle van de inkomens van de individuele eigenaars. In appartementsgebouwen verlopen de meeste energiebesparende investeringen immers via een beslissing van de VME.

Voor de Mijn VerbouwBegeleiding werden in punt 6° de voorwaarden voor de in aanmerking komende vormen van verhuur gepreciseerd. De verwijzing in de doelgroepomschrijving naar geconventioneerd verhuur, zoals gedefinieerd bij de Mijn VerbouwLening, gaf immers de indruk dat enkel het aangaan van een Mijn VerbouwLening het recht op de begeleiding opent voor particuliere begeleiding. De doelgroep werd dus duidelijker geformuleerd, met minder verwijzingen naar de Vlaamse Codex Wonen 2021.

Er wordt aan hetzelfde artikel in punt 9° een bijkomende basistaak voor het energiehuis opgenomen, met name het informeren, adviseren en begeleiden van een VME die zich wil voorbereiden op een grondige renovatie. Op 8 juli 2022 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan een voorstel voor de ondersteuning van de Vereniging van Mede-Eigenaars van appartementsgebouwen bij de opmaak van een renovatiemasterplan (VR 2022 0807 DOC.0738/1BIS). Hiermee kunnen VME's van gebouwen vanaf 15 wooneenheden die interesse hebben in een diepgaande renovatie worden ondersteund bij de opmaak van een renovatiemasterplan, zowel financieel als op het vlak van procesbegeleiding. Voor de ondersteuning van de opmaak van een renovatiemasterplan zette de Vlaamse minister van Energie een raamakkoord met studiebureaus die voor de opmaak van zo'n plan tot 12.000 euro tussenkomst inclusief btw kunnen ontvangen. Om VME's te sensibiliseren voor een diepgaande renovatie en om de aanvraag van zo'n renovatiemasterplan te faciliteren, kunnen ze beroep doen op kosteloze procesbegeleiding. In maart 2023 werd het raamakkoord gelanceerd.

Voor het luik procesbegeleiding waarop de VME facultatief beroep kan doen, worden nu het takenpakket de vergoeding (artikel 64) gedefinieerd. Voor de financiering van dit project, waarvoor de Vlaamse Regering eerder het totale budget van 4 miljoen euro goedkeurde, wordt deels beroep gedaan op reguliere begrotingsmiddelen uit de begroting Energie (1,2 miljoen euro uit het Energiefonds) waaraan cofinancieringsmiddelen uit het Vlaams Klimaatfonds (2,8 miljoen euro) worden toegevoegd. De energiehuisen kunnen deze dienst zelf aanbieden, of kunnen samenwerken met derden.

De bepaling dat de minister voor de Mijn VerbouwBegeleiding Basis minimaal te behalen streefwaarden kan vastleggen, werd geschrapt. Dit type begeleiding zal immers enkel vergoed worden via prestatiefinanciering waardoor de noodzaak aan het bepalen van een aantal begeleidingen via de basisfinanciering vervalt.

- In **artikel 64, punt 1°**, wordt de verwijzing naar diezelfde streefwaarde geschrapt. Met oog op een wetgevingstechnische vereenvoudiging, werd besloten om de volledige paragraaf 2 te hernemen.

Voor de Mijn VerbouwBegeleiding Basis wordt toegevoegd dat een eindfactuur moet worden voorgelegd als bewijsstuk voor de uitvoering van een energiebesparende investering. Er wordt ook een lid toegevoegd dat de vergoeding regelt in het geval de begeleiding wordt aangeboden aan een VME: maximaal 7500 euro per appartementsgebouw, waarbij 700 euro voor de eerste vijf wooneenheden, en 350 euro voor de bijkomende wooneenheden).

Er wordt een nieuw punt 7° aan paragraaf 2 toegevoegd dat de vergoeding vaststelt voor de via het aangepaste artikel 63 ingevoerde aanbod voor het informeren, adviseren en begeleiden van een VME die zich wil voorbereiden op een grondige renovatie. De vergoeding bedraagt hier 600 euro voor de eerste vijf wooneenheden en 150 euro vanaf de zesde, met een maximum van 7500 euro.

In **punt 2°** wordt toegevoegd dat de energiehuizen de schuldvorderingen uiterlijk op 15 maart van elk kalenderjaar aan het VEKA moeten voorleggen. Dit betreft een afspraak die voorheen was opgenomen in de samenwerkingsovereenkomsten tussen het Vlaams Gewest en de energiehuizen, maar met oog op een vereenvoudiging van de samenwerkingsovereenkomsten wordt opgenomen in het Energiebesluit.

In **punt 3°** (voorheen punt 8°) wordt voor de uitbetaling van het eerste bedrag van de MVB EPC bijkomend bepaald dat dit bedrag pas definitief verworven is als de eengezinswoning of het collectief woongebouw na de uitvoering van de werken het energielabel D of beter behaalt en de wooneenheid het energielabel C of beter, wat in lijn is met de verplichte doelen voor woningen waarop de renovatieverplichting van toepassing is.

Omwille van een wetgevingstechnische vereenvoudiging van het ontworpen artikel, worden de eerder ingevoerde leden in **punten 3° en 4°** hernomen als resp. paragrafen 4/1 en 4/2.

In **punt 5°** wordt tot slot een nieuwe paragraaf 4/3 ingevoerd, dat de terbeschikkingstelling van de vergoeding aan het energiehuis voor de begeleiding van een VME regelt.

- In **artikel 65** wordt een wijziging ingevoegd met betrekking tot de kwijtschelding van leningen die het Vlaamse Gewest toegekend heeft aan energiehuizen. Er wordt specifiek bepaald dat het energiehuis de mogelijkheid heeft om met een kredietnemer die zijn verplichtingen niet nakomt, een minnelijke regeling af te spreken. Deze afspraak was reeds opgenomen in de samenwerkingsovereenkomsten gesloten met de energiehuizen maar met oog op een vereenvoudigende herziening van die samenwerkingsovereenkomsten wordt voorgesteld om deze afspraak nu in het Energiebesluit op te nemen.
- In de regeling met betrekking tot de call groene stroom worden twee wijzigingen voorgesteld. **Artikel 66** van het ontwerpbesluit wordt daarmee uitgebreid en nieuwe **artikelen 67 en 68** worden ingevoegd.

In artikel 7.11.3, §4 van het Energiebesluit is bepaald dat voor geselecteerde projecten binnen de call een borg ten gunste van het Vlaamse Gewest moet worden gesteld. De aanvrager moet uiterlijk zestig dagen na de betekening van de beslissing de borg digitaal via een elektronisch formulier aan het VEKA bezorgen. Als de aanvrager het bewijs niet tijdig bezorgt, wordt hij voor drie jaar vanaf de datum van de betekening van de beslissing uitgesloten van deelname aan de call. De borg dient als garantie voor het verwezenlijken van het project. Aanvragers aan wie de steun is toegekend, worden zo aangespoord om het project uit te voeren. Zonder

een dergelijke uitsluitingsmaatregel zou de projectontwikkelaar zoveel mogelijk subsidies binnen de call reserveren, zonder de negatieve gevolgen van uitsluiting van deelname aan de call als het project niet wordt uitgevoerd. Het blijft daarom belangrijk dat de uitsluiting van deelname aan de call als sanctie blijft bestaan. Echter wordt de uitsluiting van drie jaar als een zware sanctie beschouwd. Daarom wordt voorgesteld om de uitsluiting terug te brengen naar één jaar. Ook bij een uitsluiting van één jaar blijft er een ontradend effect bestaan.

Daarnaast wordt via artikelen 66 en 68 in de call-regeling ook voorzien dat geen steun wordt toegekend voor de installatie die gebruikt wordt om te voldoen aan de PV-verplichting, als de datum van indienstname van de installatie na 29 juni 2025 ligt. Dit is noodzakelijk omdat het Europees staatssteunrecht verhindert dat steun wordt gegeven aan installaties die worden geplaatst om aan een verplichting te voldoen. De call groene stroom valt onder artikel 41 van de Algemene Groepsvrijstellingverordening (AGVV).⁵ De AGVV bepaalt in overwegende 18: *“Om te waarborgen dat de steun noodzakelijk is en als prikkel fungeert om activiteiten of projecten verder te ontwikkelen, dient deze verordening niet te gelden voor activiteiten waartoe de begunstigde hoe dan ook, zelfs zonder de steun, zelf zou zijn overgaan.”* PV-installaties en windturbines die vanaf inwerkingtreding van de verplichting (op 30 juni 2025) in dienst worden genomen kunnen geen aanspraak maken op steun binnen de call groene stroom, ook niet voor verstrengingspad voor 2030 en 2035. Dit geldt voor alle doelgroepen die gevat worden door de verplichting. Een concreet voorbeeld: voor de verruimde doelgroep van publieke organisaties met een jaarafname tussen 100 MWh en 250 MWh die door de verlaging van de afnamedrempel tot 100 MWh in 2026 tegen uiterlijk 1 januari 2030 moeten voldoen, maakt de installatie, die wordt geplaatst om aan het verstrengde pad te voldoen, geen aanspraak op steun via de call groene stroom als de installatie na 29 juni 2025 in dienst wordt genomen. Installaties die vóór de datum van 30 juni 2025 in dienst worden genomen, kunnen bij wijze van overgangsmaatregel wel nog aanspraak maken op steun binnen de call groene stroom. Er wordt voorgesteld om in artikel 7.11.4 te voorzien dat aanvragers bij de aanvraag tot uitbetaling via een verklaring op erewoord bevestigen dat aan deze voorwaarde is voldaan.

- **Artikel 69** wijzigt artikel 8.1.1/2 van het Energiebesluit en maakt het mogelijk om ook bij vormingen met verplichte inhoud over veelgemaakte fouten of aandachtspunten voor de correcte opmaak van EPC's na te gaan of de inhoud van de vorming gekend is door de energiedeskundige en correct wordt toegepast.
- Er wordt een nieuw **artikel 70** ingevoegd dat een oude verwijzing naar richtlijn 2009/28/EG in artikel 8.5.1, §2, tweede lid van het Energiebesluit rechtzet. Die richtlijn is ondertussen vervangen door de richtlijn (EU) 2018/2001. De verwijzing wordt gecorrigeerd.
- Wat betreft de **artikelen 72 (9.2.3), 73 (9.2.3/1), 74 (9.2.4), 75 (9.2.6), 79 (9.2.6/1), 84 (9.2.8), 85 (9.2.8/1), 86 (9.2.9), 87 (9.2.10), 89 (9.2.10/2)** Het Energiedecreet bepaalt dat aan eigenaars, de houders van een zakelijk recht of gebruikers van een gebouw verplichtingen kunnen opgelegd worden voor het beschikken over een energieprestatiecertificaat. In het besluit werd voorlopig bij het EPC residentieel en het EPC niet-residentieel enkel over eigenaars gesproken. Wanneer een woning echter te huur gezet wordt door een vruchtgebruiker, was de naakte eigenaar vaak niet in de mogelijkheid om aan zijn verplichtingen opgelegd door het Energiebesluit en Energiedecreet te voldoen. Om deze reden wordt ook de 'houder van een zakelijk recht' opgenomen voor het nakomen van de EPC-verplichting. Daarnaast wordt er ook bepaald dat er een EPC verplichting is voor de overdracht van een erfpacht of opstalrecht. Op deze manier wordt het toepassingsgebied van de renovatieverplichting en de EPC-verplichting op elkaar afgestemd.

⁶ Een declaratief of aanwijzend karakter betekent dat elke deelgenoot alleen en onmiddellijk de goederen bekomt die in zijn kavel vallen, en waarbij ze nooit eigenaar zijn geweest van de goederen die in de kavels van de andere deelgenoten zijn gevallen. De deelgenoten ontvangen dus onmiddellijk en rechtstreeks de goederen uit hun kavel, zonder ooit rechten te hebben gehad op goederen die de andere deelgenoten bekomen. (H. DE PAGE en R. DEKKERS, *Traité élémentaire de droit civil belge*, deel IX, Brussel, Bruylant, 1946, nr.

- Wat betreft het **artikel 76 (9.2.5/0)** en **artikel 88 (nieuw 9.2.10/0)**: Momenteel zit er een discrepantie tussen het toepassingsgebied van het energieprestatiecertificaat en het toepassingsgebied van de renovatieverplichtingen voor residentiële en niet-residentiële gebouwen. Meer bepaald werden er bij de renovatieverplichting een aantal uitzonderingen voorzien voor echtscheiding, beëindiging van een al dan niet wettelijke samenwoning of een overdracht van een woning waarbij één van de eigenaars reeds woont en blijft wonen. Ook voor vennootschappen waren er een aantal uitzonderingen. Zo is er geen renovatieverplichting bij fusie, splitsing of overneming van een vennootschap. Deze overdrachtsvormen behoren wel tot het toepassingsgebied van de EPC-verplichting. Om deze discrepantie weg te werken, wordt het Energiebesluit aangepast en het toepassingsgebied van de verplichting om een energieprestatiecertificaat over te dragen afgestemd op het toepassingsgebied van de renovatieverplichting. Zo zal in alle gevallen waarin de renovatieverplichting er ook een verplichting zijn om een EPC over te dragen bij de notariële akte. Verder wordt er ook verduidelijkt dat deze verplichting enkel van toepassing is op authentieke akten met een translatieve of overdragende werking en niet op authentieke akten met een declaratieve⁶ of aanwijzende werking. Bij authentieke akten met een declaratieve werking vindt er immers geen overdracht plaats.
- Wat betreft het **artikel 80 (9.2.6/2)** en **artikel 81 (9.2.6/3)** De huidige definitie van publieke organisatie is niet volledig dekkend om de voorbeeldrol van de overheid in de energietransitie in te vullen. Er zijn enkele types entiteiten die buiten de definitie vallen, maar waarvan het wenselijk is dat deze wel onder de EPC-verplichting vallen. Het gaat om volgende entiteiten:
 - o autonome gemeentebedrijven
 - o verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn
 - o districten
 - o autonome provinciebedrijven
 - o provinciale extern verzelfstandigde agentschappen
 - o intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
 - o politiezones
 - o hulpverleningszones

Omdat gemeenten (delen van) hun vastgoed soms onderbrengen in externe entiteiten zoals autonome gemeentebedrijven of intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, is het nodig om deze ook op te nemen in het toepassingsgebied. Ook de verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn vallen hier om dezelfde reden best onder, gezien zij de samenwerkingsverbanden van OCMW's zijn. Dezelfde argumentatie gaat op voor de autonome provinciebedrijven en provinciale extern verzelfstandigde agentschappen.

Betreffende de districten is het niet logisch dat de gebouwen die in gebruik zijn van een stad wel binnen het toepassingsgebied vallen, maar die van het district niet. Om deze reden wordt de EPC-verplichting ook opgelegd aan gebouwen van districten.

Ook voor de politiezones en hulpverleningszones geldt evenzeer dat zij een voorbeeldrol te vervullen hebben ten aanzien van de rest van de maatschappij. Zij zijn vergelijkbaar met de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en worden bestuurd en hoofdzakelijk gefinancierd door de deelnemende steden en gemeenten, maar vallen buiten de definitie van 'intergemeentelijke samenwerkingsverbanden'. Ze delen in sommige gevallen zelfs gebouwen

⁶ Een declaratief of aanwijzend karakter betekent dat elke deelgenoot alleen en onmiddellijk de goederen bekomt die in zijn kavel vallen, en waarbij ze nooit eigenaar zijn geweest van de goederen die in de kavels van de andere deelgenoten zijn gevallen. De deelgenoten ontvangen dus onmiddellijk en rechtstreeks de goederen uit hun kavel, zonder ooit rechten te hebben gehad op goederen die de andere deelgenoten bekomen. (H. DE PAGE en R. DEKKERS, *Traité élémentaire de droit civil belge*, deel IX, Brussel, Bruylant, 1946, nr. 1373, 1017 en artikel 4.102 BW.)

met gemeentebesturen. Daarom is het aangewezen om deze entiteiten ook op te nemen in het toepassingsgebied.

De entiteiten zoals hierboven omschreven vallen ook binnen het toepassingsgebied van de jaarlijkse besparingsdoelstellingen voor lokale besturen (jaarlijks 3% primaire energiebesparing). Een EPC is voor de gebouwen van deze entiteiten het ideale instrument om zicht te krijgen op de energieprestatie van de gebouwen en welke investeringen men moet/kan uitvoeren om de energieprestatie van het patrimonium te verbeteren om de benodigde besparingen te realiseren. Ook in die zin lijkt het dus aangewezen om deze entiteiten voor de EPC plicht mee op te nemen in het toepassingsgebied.

Verder wordt er vanaf 1 januari 2030 een minimale labelverplichting opgelegd voor grote niet-residentiële gebouwen.

Voor de algemene EPC-verplichting wordt er voorzien in een uitzondering in geval van sloop. Deze uitzondering wordt ook voorzien voor de minimale labelverplichting voor niet-residentiële gebouwen die op korte termijn gesloopt zullen worden. In die gevallen is het geen meerwaarde om het niet-residentiële gebouw nog te renoveren naar de minimale labelverplichting aangezien deze binnen afzienbare tijd afgebroken zal worden. Daarom wordt voorgesteld om naast de vrijstelling op de algemene EPC-plicht ook een vrijstelling in te voeren op de minimale labeleis voor niet-residentiële gebouwen die gesloopt zullen worden. Deze uitzondering wordt gekoppeld aan een objectief en juridisch sluitend criterium, namelijk het beschikken over een sloopvergunning. Concreet wordt volgende werkwijze voorgesteld:

De gebouweigenaar/erfpachter/opstalhouder meldt bij het VEKA dat een sloop gepland is, en bewijst dit aan de hand van de omgevingsvergunning;

De melding gebeurt uiterlijk één maand voor de algemene labeleis in voege treedt, of desgevallend één maand voordat het energieprestatiecertificaat vernieuwd moet worden;

De eigenaar/erfpachter/opstalhouder van de grote niet-residentiële eenheid bewijst uiterlijk binnen vijf jaar na het verlenen van de omgevingsvergunning het einde van de sloopwerken van de grote niet-residentiële eenheid. Deze termijn wordt gelijkgesteld aan de geldigheidsduur van een EPC NR, dus vijf jaar. Indien na vijf jaar zo'n bewijs nog niet werd aangeleverd, start de handhavingprocedure automatisch op. Wanneer blijkt dat er niet gesloopt is, kan de sanctie voor het niet beschikken over een EPC worden opgelegd, conform het bepaalde in artikel 13.4.10, §2, van het Energiedecreet.

Het doel van deze procedure is om zonder veel bijkomend administratief meerwerk te vermijden dat gebouwen die binnen afzienbare tijd gesloopt gaan worden toch verplicht een minimaal label moeten behalen en om zo het draagvlak bij de gebouweigenaars te bestendigen. Door te kiezen voor een meldingsplicht komt de verantwoordelijkheid bij de eigenaar zelf te liggen. Melden zij hun sloopplannen niet actief of beschikken zij niet over de nodige vergunningen, dan kan geen uitzondering van de minimale labeleis worden voorzien. Wordt het gebouw niet binnen de voorziene tijdsduur afgebroken, dan start de handhavingprocedure onherroepelijk op.

- **Artikel 83** voorziet in een minimale labelverplichting voor kleine niet-residentiële gebouwen. Tegen 2050 streven we naar een koolstofneutraal gebouwenpark. Om deze doelstelling in praktijk om te zetten, wordt binnen het energiebeleid ingezet op verschillende pijlers: sensibilisatie, communicatie, (financiële) ondersteuning en tenslotte ook op verplichtingen. Zo trad in 2022 de renovatieverplichting in voege voor niet-residentiële gebouweenheden en volgt op 1 januari 2023 een renovatieverplichting voor woningen en appartementen. Elke gebouweenheid moet verplicht energetische gerenoveerd worden binnen de 5 jaar na notariële overdracht in volle eigendom. Focussen op transactiemomenten zijn interessant aangezien deze momenten sowieso vaak gepaard gaan met renovatiewerken. Echter, enkel de verplichting tot energetisch renoveren bij overdracht volstaat niet om het volledige (niet-residentiële)

gebouwenpark tegen 2050 koolstofneutraal te maken. Ook zittende eigenaren moeten gestimuleerd worden om de energieprestatie van hun gebouw of gebouweenheid geleidelijk aan grondig te verbeteren. Dit ontwerp van besluit voorziet zodoende in een algemene minimale labelverplichting voor kleine en grote niet-residentiële eenheden⁷.

Voor wat betreft de kleine niet-residentiële eenheden wordt er voorgesteld om de minimale labelplicht en het bijhorende verstrengingspad zo gelijk mogelijk te maken met het verstrengingspad voor woningen. Gezien de sterke gelijkenissen tussen kleine niet-residentiële eenheden en residentiële eenheden en de grote kans op wisselende bestemmingen over de levensduur van de gebouweenheid heen (bv. een woning wordt omgebouwd tot een crèche, een appartement wordt gebruikt als praktijkruimte, ...) behandelen we immers deze doelgroepen bij voorkeur gelijkaardig.

Daarom wordt er voorgesteld dat elke kleine niet-residentiële eenheid vanaf 1 januari 2030 steeds over een geldig energieprestatiecertificaat kleine niet-residentiële gebouwen beschikt waaruit blijkt dat, afhankelijk van het type bebouwing, volgend minimaal label behaald is:

	2030	2035	2040
kNR als deel van een groter geheel (~ appartement) of kNR in gesloten bebouwing	D	D	C
kNR in open of halfopen bebouwing	E	D	C

- Wat betreft het **artikel 92 (9.3.2) en artikel 94 (9.3.5)**: De vrijstelling voor bouwkundig erfgoed wordt beperkt tot het 'vastgestelde' bouwkundig erfgoed. Aangezien er enkel rechtsgevolgen gekoppeld worden aan de panden die opgenomen zijn op de vastgestelde inventaris bouwkundig erfgoed. De vaststelling was ook het onderwerp van een openbaar onderzoek. Panden die beschreven en gedocumenteerd zijn in de wetenschappelijke inventaris hebben geen juridische gevolgen.

Daarnaast wordt de uitzonderingen voor beschermde cultuurhistorische landschappen geschrapt. Voor de meeste panden met erfgoedwaarde die deel uitmaken van een beschermd cultuurhistorisch landschap geldt dat zij zijn opgenomen op de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed of dat zij beschermd zijn als monument. Voor de andere panden die binnen de afbakening van een beschermd cultuurhistorisch landschap vallen, is een vrijstelling van renovatieverplichting dan ook niet nodig.

- **Artikel 97** neemt artikel 12.3.1 van het Energiebesluit opnieuw op en wordt een overgangsbepaling voor de wijzigingen van de EPC-labelpremie, die op 1 april 2024 in werking treden. Artikel 19 wijzigt namelijk artikel 6.4.1/1/4, §1 van het Energiebesluit, zodat de aanvraag van de EPC-labelpremie geen activatie meer vereist en in één stap kan worden aangevraagd. De overgangsbepaling bepaalt dat activaties van voor 31 maart 2024 met aanvragen tot uitbetaling vanaf 1 april 2024 nog de oude regeling met twee stappen volgen, namelijk de activatie met het oude energieprestatiecertificaat gevolgd door een aanvraag binnen de vijf jaar met een nieuw energieprestatiecertificaat.
- **Artikel 98** vervangt bijlage IV/1 van het Energiebesluit. Deze bijlage bevatte voorheen de sectoren die in aanmerking kwamen voor de supercap-regeling (zie *supra*) van respectievelijk 4% en 0,5%.

De nieuwe staatssteunrichtsnoeren voorzien in bijlage 1 een lijst met de sectoren die voldoen aan de definities van respectievelijk 'sectoren die een aanzienlijk risico lopen' en sectoren die risico lopen.

⁷ Voor de toelichting bij de algemene labelverplichting voor grote niet-residentiële eenheden, wordt verwezen naar de nota bij eerste principiële goedkeuring van dit ontwerpbesluit (VR 2023 0302 DOC.0106/1BIS).

De bestaande bijlage IV/1 van het Energiebesluit wordt vervangen door een bijlage die inhoudelijk overeenstemt met bijlage 1 van de nieuwe staatssteunrichtsnoeren. De sectoren worden in de nieuwe bijlage respectievelijk ingedeeld in 'sectoren die een aanzienlijk risico lopen' (deel 1 van bijlage IV/1) en 'sectoren die risico lopen' (deel 2 van bijlage IV/1).

- **Artikel 99** voegt een waarde bij ontstentenis toe voor het opwekkingsrendement van lucht/lucht warmtepompen die onder verordening (EU) n°2016/2281 of (EU) n°206/2012 (Ecodesign) vallen, maar waarvoor geen testgegevens voor de geplaatste combinatie beschikbaar zijn. Op deze manier worden deze toestellen doorgerekend met de minimale prestatie die ze moeten halen volgens de voorgenoemde verordeningen. Dit is een meer realistische waarde dan de algemene waarde bij ontstentenis van 1,25.
- **Artikel 100** stemt bijlage VI af op de gewijzigde waarde bij ontstentenis voor lucht/lucht warmtepompen in bijlage V, zodat in de berekening van EPN-eenheden deze nieuwe waarden bij ontstentenis ook toegepast worden.
- Er wordt een nieuw hoofdstuk aan het besluit toegevoegd voor een wijziging aan het besluit van 4 februari 2022 van de Vlaamse Regering tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot de wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit van de Vlaamse Codex Wonen. In **artikel 101** van dit hoofdstuk wordt punt 2° van artikel 1 van het besluit van 4 februari 2022 vervangen. Punt 2° verwijst na de wijziging naar artikel 6.4.1/6, §1 van het Energiebesluit om te bepalen welke premies of tegemoetkomingen kunnen worden aangevraagd via het uniek loket in plaats van zelf alle artikels op te sommen. Wanneer in de toekomst nog meer premies of tegemoetkomingen zullen worden opgenomen in het uniek loket, zal dit enkel een aanpassing van artikel 6.4.1/6, §1 van het Energiebesluit vergen.
- **Artikel 105** voert artikel 61 van het wijzigingsdecreet van 23 december 2022 uit waarin de - inwerkingtreding van de nieuw ingevoegde definities in artikel 1.1.3, 113/0° en 113/0/1° Energiedecreet en van het gewijzigde artikel 7.1.11/1 van het Energiedecreet werd gedelegeerd aan de Vlaamse Regering. Als inwerkingtredingsdatum wordt 1 december 2023 voorzien. Op deze manier kan de bestaande supercap-regeling nog dienen voor de aanvragen die moeten worden ingediend in 2023 en worden de staatssteunrichtsnoeren tijdig omgezet voor de deadline van 31 december 2023.
- Aan **artikel 109** werd toegevoegd dat de artikelen 38 tot en met 43 in werking zullen treden op 1 december 2023. Op deze manier kan de bestaande supercap-regeling nog dienen voor de aanvragen die moeten worden ingediend in 2023 en worden de staatssteunrichtsnoeren tijdig omgezet voor de deadline van 31 december 2023.
- Gelet op deze wijzigingen werd het ontwerpbesluit hernummerd.

4. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

A.1. Verhoging budget kortingsbonnen energiezuinige huishoudtoestellen

Bij de eerste principiële goedkeuring werd voorgesteld om de kortingsbon voor de doelgroep klein verbruik in te voeren vanaf 1 januari 2024. Nu wordt voorgesteld om dit te vervroegen naar 1 juli 2023. Hierdoor zullen naar verwachting 1500 extra kortingsbonnen worden gebruikt.

De herziene budgettaire impact van de maatregel, die binnen de beschikbare kredieten van het Energiefonds wordt gefinancierd via begrotingsartikel QE0-1QEE4KG-WT 'Betaalbaarheid van energie bewaken voor alle doelgroepen (Energiefonds)', wordt begroot op 2,63 miljoen euro voor 10.500 kortingsbonnen:

- 2023 (bijkomend): 1.500 afnemers x 250 euro = 375k euro
- 2024: 3.000 afnemers x 250 euro = 750k euro
- 2025: 3000 afnemers x 250 euro = 750k euro
- 2026: 3000 afnemers x 250 euro = 750k euro

A.2. Verlenging premie doe-het-zelf dakisolatie

Op basis van ervaringen uit het verleden, werden ongeveer 4000 dossiers voor de premie dakisolatie doe-het-zelf verwacht met een gemiddelde geïsoleerde oppervlakte van 85 m². De basispremie bedraagt 6 euro/m² maar wordt verhoogd voor beschermde afnemers en/of huishoudelijke klanten met uitsluitend nachttarief. Bijgevolg werd de gemiddelde premie per dossier ingeschat op 600 euro, met een totale budgettaire weerslag van 2,4 miljoen euro die is voorzien vanuit de algemene middelen. De premie kan aangevraagd worden tot 2 jaar na factuurdatum, dus tot en met 30 april 2025. De budgettaire impact zal dan ook tot en met 2025 doorlopen.

De verlenging van deze maatregel voor investeringen met eindfactuur tot en met 30 juni 2024 brengt een budgettaire meerkost met zich mee. Op basis van de ingediende aanvragen en uitbetaalde premies voor de doe-het-zelf dakisolatiepremie blijkt dat de gemiddelde toegekende premie 450 euro bedraagt, beduidend minder dan de oorspronkelijk geschatte 600 euro per dossier. Het aantal aanvragen ligt weliswaar hoger dan verwacht. Voor de reeds besliste periode worden 6000 ipv 4000 toegekende premies verwacht aan een gemiddelde premie van 450 euro, goed voor een totaal budget van 2,7 miljoen euro.

Voor de verlenging van deze maatregel wordt uitgegaan van 8400 bijkomende premies voor een totaal budget van 3,8 miljoen euro. Aanvragen kunnen ingediend worden tot juni 2026.

De totale meerkost van deze maatregel bedraagt 4,1 miljoen euro (0,3 miljoen meerkost voor het beslist beleid + 3,8 miljoen euro voor de verlenging) en wordt in de periode 2023-2026 gedragen door het Energiefonds.

A.3. Uitbreiding basistaken energiehuizen

Bij de eerste principiële goedkeuring werd vermeld dat de basisrenovatiebegeleiding (MVB Basis) voor één maatregel zou verlopen via de fors uitgebreide basisfinanciering van de energiehuizen. Eens echter de streefwaarden inzake aantal te realiseren basisrenovatiebegeleidingen, zoals overeen te komen in het kader van hun toekomstige samenwerkingsovereenkomst met de minister van energie, bereikt zijn werd voorgesteld om de bijkomende MVB Basis te vergoeden via een prestatiegerichte financiering met een vergoeding van 700 euro per basisrenovatiebegeleiding die tot minstens één uitgevoerde maatregel leidt. In voorliggend voorstel werd de vergoeding via de basisfinanciering

geschrappt, waardoor alle basisrenovatiebegeleidingen zullen worden vergoed via prestatiefinanciering.

Ook wordt de aanvankelijke inschatting van het aantal MVB EPC naar beneden bijgesteld, op basis van overleg rond de verwachtingen bij de energiehuizen.

Waar we uitgingen van 3.000 begeleidingen in 2024, aangroeiend tot 3.350 in zowel 2025 als 2026, houden we nu rekening met 2.000 begeleidingen, aangroeiend tot 2.300 in 2025 en 2026. Rekening houdend met de ongewijzigde verwachting dat 60% van de trajecten zal leiden tot label C, 30% tot label B en 10% tot label A, daalt de verwachte kost naar 3.500.000 euro in 2024 en 4.025.000 in 2025 en 2026, of een totale kost van 11.550.000 euro (tegenover 16.984.700 euro aanvankelijk).

Er worden naar verwachting 7.500 basisrenovatiebegeleidingen (2200 in 2023 en 2650 in 2025 en 2026) uitgevoerd, goed voor een kost van 5.250.000 euro aan 700 euro per begeleiding.

Het totale benodigde budget bedraagt 16,8 miljoen euro en zal deels gefinancierd worden door de middelen die ter beschikking gesteld worden vanuit het Vlaams Klimaatfonds (conform de principes en de regels van het bestedingskader voor allocatie van middelen uit het Vlaams Klimaatfonds voor Vlaamse mitigatiemaatregelen). Er zal hiervoor een aanvraagdossier worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

	Totaal na verhoging VR 2022 0807	Voorzien bij begrotingsopmaak 2023 ⁸	Bijkomend te voorzien (Energie)	Totaal basisvergoeding EH + vergoeding MVL	Bijkomende resultaatsgebonden begeleidingsmaatregelen	Totale vergoeding
	(k€)	(k€)	(k€)	(k€)		(k€)
2022	6476	2000	0	8.476	0	8.476
2023	8076	8000	0	16.076	2.500 (verwarming) 5.200 (pv)	23.776
2024	8076	8000	0	16.076	2.500 (verwarming) 5.200 (pv) 1.540 (MVB basis) 3.500 (MVB EPC)	28.816
2025	4876	0	11.200	16.076	1.855 (MVB Basis) 4.025 (MVB EPC)	21.956
2026	4876	0	11.200	16.076	1.855 (MVB Basis) 4.025 (MVB EPC)	21.956

B. ESR-TOETS

Er werden geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op de ESR-toets.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Er werden geen wijzigingen aangebracht die een impact hebben op het personeel.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het toepassingsgebied van de EPC-verplichting wordt uitgebreid naar gebouwen die gebruikt worden door volgende entiteiten:

⁸ Reeds voorzien (2de BA 2022 / BO 2023 / 2024 principieel)

- Autonome gemeentebedrijven
- Verenigingen en vennootschappen voor maatschappelijk welzijn
- Districten
- Autonome provinciebedrijven
- Provinciale extern verzelfstandigde agentschappen
- Intergemeentelijke samenwerkingsverbanden
- Politiezones
- Hulpverleningszones

Dit zijn allemaal entiteiten die ontspruiten aan het initiatief van lokale en provinciale besturen en/of vaak hoofdzakelijk door hen gefinancierd worden. Om de voorbeeldrol van de overheid in de energietransitie maximaal in te vullen, wordt ook van hen verwacht dat ze voldoen aan de EPC-verplichting teneinde zicht te krijgen op de energieprestatie van hun gebouwen.

5. VERDER TRAJECT

Met betrekking tot dit ontwerpbesluit moet het advies worden ingewonnen van de Raad van State. Na de definitieve goedkeuring moet het besluit in het Belgisch Staatsblad worden bekendgemaakt.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1) haar tweede principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van besluit tot wijziging van het van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
- 2) de Vlaamse minister, bevoegd voor de energie, te gelasten over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State met het verzoek het advies te verstrekken binnen een termijn van dertig dagen.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 2006 betreffende het onderhoud en het nazicht van centrale stooktoestellen voor de verwarming van gebouwen of voor de aanmaak van warm verbruikswater, het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, het Energiebesluit van 19 november 2010 en het besluit van de Vlaamse Regering van 27 november 2015 tot uitvoering van het decreet van 25 april 2014 betreffende de omgevingsvergunning;
2. het gezamenlijk advies van de Minaraad en SERV d.d. 14 maart 2023;
3. Advies van de VREG d.d. 7 maart 2023;
4. Advies van de VTC d.d. 21 februari 2023;
5. Advies van de GBA d.d. 24 maart 2023.